

Bryssel den 20 december 2017
(OR. en)

15879/17

**Interinstitutionellt ärende:
2016/0379 (COD)**

**ENER 518
ENV 1079
CLIMA 353
COMPET 885
CONSOM 404
FISC 362
CODEC 2110**

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	15237/17
Komm. dok. nr:	15135/1/16 ENER 418 ENV 758 CLIMA 169 COMPET 637 CONSOM 301 FISC 221 IA 131 CODEC 1809 REV1 + ADD 1 REV 1 + ADD 2 REV 1
Ärende:	Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om den inre marknaden för el (omarbetning)

Den 18 december 2017 behandlade rådet ordförandeskapets kompromissförslag, som återges i bilagan. Texten ändrades under rådets möte, varefter en allmän riktlinje nåddes.

Den allmänna riktlinjen fastställer rådets preliminära ståndpunkt vad avser detta förslag och utgör grunden för förberedelserna inför förhandlingarna med Europaparlamentet.

Tillägg från de tre revideringarna (dok. 10681/2017, 10681/17 REV 1, 14625/17 och 15237/17) jämfört med kommissionens förslag anges i **fetstil**.

Ny text som lagts till efter rådets möte den 18 december (dok. 15237/17) är markerad med **understruken fetstil**.

Alla strykningar är markerade med [].

2016/0379 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om den inre marknaden för el

(omarbetning)

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING,

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 194.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009¹ har ändrats väsentligt flera gånger. Eftersom ytterligare ändringar ska göras, bör den förordningen av tydlighetsskäl omarbetas.
- (2) Energiunionen syftar till att ge konsumenterna – hushåll och företag – **säker**, trygg, hållbar och konkurrenskraftig energi till ett överkomligt pris. Historiskt har elsystemet dominerats av vertikalt integrerade, ofta offentligt ägda monopol med stora centraliserade kärnkraftverk eller kraftverk för fossila bränslen. Den inre marknaden för el som steg för steg har genomförts sedan 1999, syftar till att skapa en faktisk valmöjlighet för alla konsumenter i unionen, både enskilda medborgare och företag, nya affärsmöjligheter och ökad handel över gränserna. Detta ska leda till ökad effektivitet, konkurrenskraftiga priser och högre kvalitet på tjänsterna samt bidra till försörjningstrygghet och hållbarhet. Den inre marknaden för el har ökat konkurrensen, särskilt på grossistnivån och i den gränsöverskridande handeln. Den kvarstår som grunden för en effektiv energimarknad.
- (3) Europas energisystem befinner sig mitt i sin mest genomgripande omvandling på årtionden och elmarknaden finns i centrum av denna omvandling. [] **Denna förändring skapar och främjar** nya möjligheter och utmaningar för marknadsaktörerna. Samtidigt ger den tekniska utvecklingen möjlighet till nya former av konsumentdeltagande och gränsöverskridande samarbete.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel och om upphävande av förordning (EG) nr 1228/2003 (EUT L 211, 14.8.2009, s. 15).

- (3a) **Denna förordning fastställer regler som är tänkta att säkerställa den inre energimarknadens funktion och integrerar samtidigt ett begränsat antal krav för utvecklingen av förnybara former av energi och miljöpolitik, i synnerhet [] särskilda [] regler för vissa kraftproduktionsanläggningar som använder förnybara energikällor vad gäller balanseringsansvar, dirigering och omdirigering [] samt ett tröskelvärde för koldioxidutsläpp för ny produktionskapacitet ifall en kapacitetsmekanism gäller.**
- (4) Statliga ingripanden, som ofta utformas utan samordning, har lett till ökande snedvridning av grossistmarknaden för el, med negativa konsekvenser för investeringar och gränsöverskridande handel.
- (5) Gårdagens elkunder var helt passiva och köpte ofta el till reglerade priser som inte hade något direkt samband med marknaden. I framtiden måste kunderna få möjlighet att fullt ut delta på marknaden, med samma villkor som andra marknadsaktörer. För att integrera allt större andelar förnybar energi bör det framtida elsystemet utnyttja alla tillgängliga möjligheter till flexibilitet, särskilt efterfrågefleksibilitet och lagring. [] **Det måste** också uppmuntra till energieffektivitet.
- (6) Ökad marknadsintegrering och övergång till en mer varierande elproduktion kräver ökade insatser för att samordna nationell energipolitik med grannländer och utnyttja möjligheterna till gränsöverskridande elhandel.
- (7) Regelverket har utvecklats så att el kan handlas i hela unionen. Denna utveckling har fått stöd genom antagandet av flera nätföreskrifter och riktlinjer för integrering av elmarknaderna. Dessa nätföreskrifter och riktlinjer innehåller bestämmelser om marknadsregler, systemdrift och nätanslutning. För att säkerställa full transparens och öka rättssäkerheten bör också de viktigaste principerna för marknadsfunktion och kapacitetstilldelning inom tidsramarna för balans-, dagen före-, intradags- och förhandsmarknaden antas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet och sammanföras i en enda rättsakt.

- (7a)** I artikel 13 i riktlinjerna för balansering fastställs en process där systemansvariga för överföringssystem kan delegera samtliga eller en del av sina arbetsuppgifter till tredje parter. Systemansvariga för överföringssystem som delegerar sina arbetsuppgifter bör behålla ansvaret för att säkerställa att skyldigheterna i denna förordning uppfylls. På samma sätt bör medlemsstaterna kunna tilldela uppgifter och skyldigheter till en tredje part. En sådan tilldelning bör vara begränsad till uppgifter och skyldigheter som genomförs på nationell nivå (som avräkning av obalanser). Begränsningarna av tilldelningen bör inte leda till att de befintliga nationella lösningarna ändras i onödan. De systemansvariga för överföringssystem bör dock även fortsättningsvis ha ansvaret för de uppgifter som de anförtrotts i enlighet med artikel 40 i [det omarbetade eldirektivet].
- (7b)** I artiklarna 18, 30 och 32 i riktlinjerna för balansering fastställdes att prissättningsmetoden för standardprodukter och specifika produkter för balansenergi bör skapa positiva incitament för marknadsaktörerna när det gäller att hålla och/eller hjälpa till med att återställa systembalansen i deras område för obalanspris och minska systemobalanserna och kostnaderna för samhället. Sådan prissättning bör vara inriktad på att åstadkomma en ekonomiskt effektiv användning av efterfrågefleksibiliteten och andra balansresurser inom ramen för driftsäkerhetsgränser. Den prissättningsmetod som används vid upphandlingen av balanskapacitet bör vara inriktad på att åstadkomma en ekonomiskt effektiv användning av efterfrågefleksibiliteten och andra balansresurser inom ramen för driftsäkerhetsgränser.
- (7c)** Integreringen av energibalansmarknaderna bör underlätta en väl fungerande intradagsmarknad för att ge möjligheten för marknadsaktörerna att balansera sig så nära realtid som möjligt i enlighet med de stängningstider för balansenergi som fastställs i artikel 24 i riktlinjerna för balansering. Endast de obalanser som återstår efter utgången av intradagsmarknaden bör balanseras av de systemansvariga för överföringssystemen med balansmarknaden. I artikel 53 i riktlinjerna för balansering harmoniseras avräkningsperioden för obalanser till 15 minuter i Europa. En sådan harmonisering bör stödja intradagshandel och främja utvecklingen av ett antal handelsprodukter med samma leveransfönster.

- (7d) För att göra det möjligt för de systemansvariga för överföringssystemen att upphandla och använda balanskapacitet på ett effektivt, ekonomiskt och marknadsbaserat sätt finns det ett behov av att främja marknadsintegrering. I det hänseendet föreskrivs i avdelning IV i riktlinjerna för balansering tre metoder genom vilka systemansvariga för överföringssystem får tilldela kapacitet mellan elområden i syfte att utbyta balanskapacitet och dela reserver, när de stöds på grundval av en kostnadsnyttoanalys: den samoptimerade processen, den marknadsbaserade tilldelningsprocessen och tilldelning som bygger på en analys av den ekonomiska effektiviteten. Den samoptimerade tilldelningsprocessen bör vara dagen före-baserad medan den marknadsbaserade tilldelningsprocessen kan genomföras om upphandlingen görs högst en vecka före tillhandahållandet av balanskapaciteten och tilldelningen baserad på en analys av ekonomisk effektivitet om upphandlingen görs mer än en vecka före tillhandahållandet av balanskapaciteten, på villkor att de tilldelade volymerna är begränsade och att en bedömning görs varje år. När en metod för tilldelningsprocessen för kapacitet mellan elområden har godkänts av de relevanta tillsynsmyndigheterna kan två eller fler systemansvariga för överföringssystem redan tidigt börja tillämpa metoden för att vinna erfarenhet och möjliggöra en smidig tillämpning för fler systemansvariga för överföringssystem i framtiden. Tillämpningen av en sådan metod, där den finns, bör dock harmoniseras av alla systemansvariga för överföringssystem för att främja marknadsintegrering.**
- (7e) I avdelning V i riktlinjerna för balansering föreskrivs att det allmänna målet med avräkning av obalanser är att säkerställa att de balansansvariga parterna stöder systemets balans på ett effektivt sätt och att ge incitament för marknadsaktörerna att hålla och/eller hjälpa till att återställa systembalansen. För att göra balansmarknaderna och det övergripande energisystemet lämpligt för integreringen av ökande andelar av intermitterant förnybar energi, bör obalanspriserna spegla realtidsvärdet för energi.**

- (7f) I riktlinjerna för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning² fastställs detaljerade riktlinjer för kapacitetstilldelning mellan elområden och för hantering av överbelastning på dagen före-marknaderna och intradagsmarknaderna, inklusive krav för inrättande av gemensamma metoder för att bestämma den kapacitet som samtidigt är tillgänglig mellan elområden, kriterier för att bedöma effektivitet och en översynsprocess för att fastställa elområden. Artiklarna 32 och 34 föreskriver regler för översyn av elområdeskonfigurationer, artiklarna 41 och 54 föreskriver harmoniserade gränser för högsta och lägsta jämviktspriser för tidsramarna för dagen före- och intradagshandel, artikel 59 föreskriver regler för stängningstiderna för kapacitetstilldelning mellan elområden på intradagsmarknaden och artikel 74 i riktlinjerna föreskriver regler för metoder för att dela kostnader för omdirigering och motköp.**
- (7g) Riktlinjerna för förhandstilldelning av kapacitet³ föreskriver detaljerade regler om kapacitetstilldelning mellan elområden på förhandsmarknaderna, inrättandet av en gemensam metod för att bestämma långsiktig kapacitet mellan elområden, inrättandet av en gemensam europeisk tilldelningsplattform som erbjuder långsiktiga överföringsrättigheter, och möjligheten att återlämna långsiktiga överföringsrättigheter för efterföljande förhandstilldelning av kapacitet eller att överlåta långsiktiga överföringsrättigheter mellan marknadsaktörer. Artikel 30 i riktlinjerna föreskriver regler om terminsprodukter för risksäkring.**

² Kommissionens förordning (EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning.

³ Kommissionens förordning (EU) 2016/1719 av den 26 september 2016 om fastställande av riktlinjer för förhandstilldelning av kapacitet.

- (7h) **Nätföreskrifterna med krav för generatorer⁴ föreskriver krav för nätanslutning av kraftproduktionsanläggningar, dvs. synkrona kraftproduktionsmoduler, kraftparksmoduler och havsbaserade kraftparksmoduler, till det sammanlänkade systemet. De bidrar därför till att säkerställa rättvisa konkurrensvillkor på den inre marknaden för el, säkerställa systemsäkerheten och integrationen av förnybara elkällor och främja en unionsomfattande elhandel. Artiklarna 66 och 67 i nätföreskrifterna föreskrivs regler för ny teknik för elproduktion.**
- (8) Grundläggande marknadsprinciper bör uttrycka att elpriser ska bestämmas på grundval av tillgång och efterfrågan. Dessa priser bör signalera när det behövs el och därmed tillhandahålla marknadsbaserade incitament till investeringar i flexibilitet, t.ex. flexibel produktion, sammanlänkning, efterfrågefleksibilitet eller lagring.
- (9) Minskade utsläpp av koldioxid i elsektorn, med förnybar energi som utgör en stor del av marknaden, **är ett av målen för energiunionen []** och det är mycket viktigt att marknaden undanröjer befintliga hinder för gränsöverskridande handel och uppmuntrar till investeringar i stödjande infrastruktur, t.ex. mer flexibel produktion, sammanlänkning, efterfrågefleksibilitet och lagring. För att stödja denna övergång till intermittent och decentraliserad produktion, och säkerställa att energimarknadens principer ligger till grund för unionens framtida elmarknader, är ett förnyat fokus på kortfristiga marknader och bristprissättning av avgörande betydelse.

⁴ Kommissionens förordning (EU) 2016/631 av den 14 april 2016 om fastställande av nätföreskrifter med krav för nätanslutning av generatorer.

- (10) Kortfristiga marknader kommer att förbättra likviditet och konkurrens genom att ge fler resurser möjlighet att delta fullt ut på marknaden, särskilt sådana som är mer flexibla. En effektiv bristprissättning kommer att uppmuntra marknadsaktörerna att vara tillgängliga när de behövs som mest på marknaden och säkerställa att de kan täcka sina kostnader på grossistmarknaden. Det är därför mycket viktigt att i möjligaste mån säkerställa att administrativa och implicita pristak tas bort så att bristpriserna kan stiga upp till värdet för förlorad last. När de kortfristiga marknaderna och bristprissättningen är helt integrerade i marknadsstrukturen kommer de att bidra till att andra åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten, t.ex. kapacitetsmekanismer, kan tas bort. Samtidigt bör bristprissättning utan pristak på grossistmarknaden inte äventyra möjligheten till tillförlitliga och stabila priser för slutkunderna, framför allt hushåll samt små och medelstora företag.
- (11) **Med förbehåll för unionens regler för statligt stöd i enlighet med artiklarna 107, 108 och 109** dämpar undantag från grundläggande marknadsprinciper, t.ex. balanseringsansvar, marknadsbaserad dirigerings eller [] omdirigering, flexibilitetssignalerna och utgör hinder för utvecklingen av lösningar i form av t.ex. lagring, efterfrågefleksibilitet eller aggregering. Även om undantag fortfarande är nödvändiga för att undvika onödig administrativ börda för vissa aktörer, särskilt hushåll och små och medelstora företag, så är omfattande undantag som gäller hela teknikformer inte förenliga med målet att uppnå en marknadsbaserad och effektiv **process** för minskning av koldioxidutsläppen, och bör därför ersättas av mer riktade åtgärder.

- (12) En fungerande konkurrens på den inre marknaden för el förutsätter icke-diskriminerande och transparenta avgifter för användningen av nät och de sammanlänkande ledningarna i överföringssystemet. **En ej samordnad inskränkning av sammanlänkningskapaciteten begränsar i allt högre grad elhandeln mellan medlemsstaterna och har blivit ett allvarligt hinder för utvecklingen av en fungerande inre elmarknad.** Den tillgängliga kapaciteten för [] **sammanlänkningar** bör **därför** vara den största möjliga som är förenlig med säkerhetsstandarderna för säker nätdrift, **inklusive respekt för (n-1) säkerhet.** **Det råder dock vissa begränsningar vid fastställandet av kapacitetsnivån i ett sammankopplat nät.** Nivån på oplanerade flöden bör inte överstiga den som kan förväntas i ett elområde utan strukturella överbelastningar. Det kan också uppstå förutsebara problem med att säkerställa nätsäkerheten, till exempel vid underhåll av nätet. Specifika nätsäkerhetsproblem kan även uppstå från fall till fall. Mer långtgående begränsningar kan endast godtas under en begränsad övergångsperiod som behövs för att anpassa [] nätens nuvarande fysiska skick så att sammanlänkningskapaciteten kan utnyttjas maximalt. Det nya riktvärdet och, i förekommande fall, den linjära utvecklingen mot denna nivå bör säkerställa att en minsta andel av sammanlänkningskapaciteten finns tillgänglig för handel eller används för kapacitetsberäkningen. Ringflöden bör endast beaktas för beräkningen av kapacitet i den utsträckning de skulle förekomma i frånvaro av intern överbelastning. Det kan vara berättigat med vissa tydligt definierade begränsningar av kapaciteten mellan elområden och det behövs därför en tydlig minimitröskel som förhindrar att möjligheter till undantag utnyttjas i för stor utsträckning och som ger marknadsaktörerna ett förutsägbart kapacitetsvärde. När det används en flödesbaserad metod bör denna tröskel utgöra den minsta andel av värmekapaciteten i en sammanlänkning som ska användas för samordnad kapacitetsberäkning i enlighet med riktlinjen för kapacitetsberäkning och hantering av överbelastning.

- (13) Det är viktigt att undvika att de olika säkerhets-, drifts- och planeringsstandarder som används av de systemansvariga för överföringssystemen i medlemsstaterna leder till snedvridning av konkurrensen. Dessutom bör det råda transparens för marknadsaktörerna vad gäller tillgänglig överföringskapacitet och de säkerhets-, planerings- och driftsstandarder som påverkar den tillgängliga överföringskapaciteten.
- (14) För att på ett effektivt sätt styra nödvändiga investeringar måste priserna också ge signaler om var el behövs som mest. I ett områdesbaserat elsystem förutsätter korrekta lokaliseringssignaler ett enhetligt, objektiva och tillförlitligt fastställande av elområden genom en transparent process. För att säkerställa en effektiv drift och planering avseende unionens elnät och tillhandahålla effektiva prissignaler för ny produktionskapacitet, efterfrågefleksibilitet eller överföringsinfrastruktur bör elområden återspegla strukturell överbelastning. I synnerhet bör kapacitet mellan elområden inte minskas för att lösa intern överbelastning.

(14a) För att återspegla de olikartade principerna för optimering av elområden utan att därigenom äventyra likvida marknader och nätinvesteringar bör det föreskrivas två valmöjligheter för hanteringen av överbelastningar. Medlemsstater kan välja mellan att dela upp elområden eller att vidta åtgärder som exempelvis nätförstärkning eller nätoptimering. Utgångspunkten för ett sådant beslut bör vara att långvariga strukturella överbelastningar har konstaterats, antingen av den systemansvarige för ett överföringssystem i en medlemsstat eller vid översynen av elområdet.

Medlemsstater bör först försöka att hitta en gemensam lösning på hur man bäst tar itu med överbelastningar. Medlemsstaterna kan i det sammanhanget anta multinationella eller nationella handlingsplaner för hanteringen av överbelastningar. När en sådan handlingsplan har genomförts bör medlemsstaterna ha möjlighet att antingen välja att en uppdelning görs eller att på egen bekostnad vidta korrigerande åtgärder avseende kvarvarande överbelastningar. I det senare fallet kommer det inte att ske en uppdelning mot deras vilja, så länge riktmärket för minimikapacitet uppnås. Den lägsta kapacitetsnivå som bör användas i kapacitetsberäkningen bör vara en procentandel av kapaciteten hos ett kritiskt nätelement med respekt för gränserna för driftsäkerhet vid oförutsedda situationer och med hänsyn till säkerhetsmarginalen. Kapaciteten hos de kritiska nätelementen bör inte ta hänsyn till interna överbelastningar eller flöden ut från eller tillbaka till samma elområde som inte har planerats. Som en sista utväg bör ett kommissionsbeslut om konfigurering av elområdet kunna fattas, men det bör endast kunna ändra elområdets konfiguration i de medlemsstater som valt att göra en uppdelning eller som inte har uppnått riktmärkets miniminivå. För medlemsstater som antar en handlingsplan för att hantera överbelastningar med hjälp av åtgärder bör det införas en infasningsperiod för öppnandet av sammanlänkningar. För det ändamålet bör medlemsstaterna enas om en linjär utveckling med utgångspunkt i den kapacitet som tilldelats vid denna gräns före genomförandet av handlingsplanen.

- (15) En effektiv [] marknadsintegrering kräver ett systematiskt undanröjande av hinder för den gränsöverskridande handeln för att motverka fragmentering av marknaden och göra det möjligt för unionens energikunder att till fullo dra nytta av fördelarna med integrerade elmarknader och konkurrens.
- (16) I denna förordning bör de grundläggande principerna för tariffsystem och tilldelning av kapacitet fastställas, samtidigt som förordningen bör möjliggöra antagande av riktlinjer för ytterligare relevanta principer och metoder för att främja en snabb anpassning till förändrade förhållanden.
- (17) Hanteringen av problemen med överbelastning bör ge korrekta ekonomiska signaler till de systemansvariga för överföringssystemen och till marknadsaktörerna och grundas på marknadsmekanismer.
- (18) På en öppen, konkurrensutsatt marknad bör systemansvariga för överföringssystem som via sina nät överför gränsöverskridande transitflöden av el kompenseras för kostnader i samband med detta av dem som är systemansvariga för de överföringssystem där de gränsöverskridande flödena börjar och för de system där dessa flöden slutar.
- (19) Inbetalningar och utbetalningar som uppstår genom compensation mellan systemansvariga för överföringssystem bör beaktas när de nationella nättarifferna fastställs.

- (20) Det faktiska belopp som betalas för gränsöverskridande tillträde till systemet kan variera avsevärt, beroende på vilka systemansvariga för överföringssystem som berörs och till följd av strukturella skillnader i de tariffsystem som tillämpas i medlemsstaterna. En viss grad av harmonisering är därför nödvändig för att undvika snedvridning av handeln.
- (21) Det bör finnas regler för användningen av intäkter som härrör från hanteringen av överbelastning, såvida inte sammanlänkningens särdrag motiverar ett undantag från dessa regler.
- (22) För att ge lika villkor för alla marknadsaktörer bör nättariffer tillämpas på ett sätt som inte leder till diskriminering mellan produktion som är ansluten på distributionsnivå i jämförelse med produktion som är ansluten på överföringsnivå, vare sig positiv eller negativ. De bör inte leda till att energilagring diskrimineras, och bör inte verka hämmande på deltagande i efterfrågefleksibilitet eller utgöra ett hinder för förbättringar av energieffektiviteten.
- (23) För att öka transparens och jämförbarhet i prissättningen, om en bindande harmonisering inte betraktas som tillräcklig, bör [] **en rapport om bästa praxis för tariffmetoder** utfärdas av den europeiska byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (nedan kallad *byrån*) som inrättats genom [omarbetning av förordning (EG) nr 713/2009 enligt förslag i COM(2016) 863/2].
- (24) För att bättre säkerställa optimala investeringar i det transeuropeiska nätet och möta utmaningen där livskraftiga projekt för sammanlänkning inte kan förverkligas på grund av bristande prioritering på nationell nivå bör användningen av intäkter från överbelastning omprövas och **bidra till** [] att säkerställa tillgänglighet och bibehålla eller öka sammanlänkningens kapaciteten.

- (25) För att elöverföringsnäten i unionen ska kunna fungera på bästa sätt och för att möjliggöra gränsöverskridande handel med och leveranser av el, bör det upprättas ett europeiskt nätverk av systemansvariga för överföringssystem för el (ENTSO-E, European Network of Transmission System Operators for Electricity, nedan kallat *Entso för el*). Arbetsuppgifterna för Entso för el bör genomföras i överensstämmelse med unionens konkurrensregler, som även fortsättningsvis ska gälla för beslut av Entso för el. Entso för el:s uppgifter bör vara väldefinierade och arbetssättet bör säkerställa effektivitet, transparens och att Entso för el är representativt. Nätföreskrifter som utarbetas av Entso för el är inte avsedda att ersätta de nödvändiga nationella nätföreskrifterna för inhemskt bruk. Eftersom större framsteg kan göras via regionala insatser, ska de systemansvariga för överföringssystemen inrätta regionala nivåer inom den övergripande samarbetsorganisationen och samtidigt se till att resultaten på regional nivå överensstämmer med nätföreskrifter och icke-bindande tioåriga nätutvecklingsplaner på unionsnivå. Medlemsstaterna bör främja samarbete och övervaka nätets effektivitet på regional nivå. Det regionala samarbetet bör vara förenligt med utvecklingen mot en konkurrensutsatt och effektiv inre marknad för el.
- (26) En robust bedömning av resurstillräckligheten för hela unionen på medellång till lång sikt bör utföras av Entso för el för att ge en objektiv grund för bedömningen av frågor som rör tillräcklighet. **För att tillhandahålla en sådan objektiv grund för alla typer av kapacitetsmekanismer bör man i de scenarier och antaganden om känslighet som används vid bedömningen av resurstillräckligheten beakta de olika typerna av kapacitetsmekanismer.** Hantering av resurstillräcklighetsfrågor med hjälp av kapacitetsmekanismer bör baseras på en [] **väl samordnad nationell och europeisk bedömning av resurstillräckligheten.**

- (27) Den bedömning av resurstillräckligheten på medellång till lång sikt (från tio år framåt till ett år framåt) som fastställs i denna förordning har ett annat syfte än de säsongsbundna prognoserna (sex månader framåt) i enlighet med artikel 9 [förordningen om riskberedskap enligt förslag i COM(2016) 862]. Bedömningar på medellång till lång sikt används främst för att bedöma behovet av kapacitetsmekanismer, medan säsongsbundna prognoser används för att varna för risker som kan uppstå under de följande sex månaderna och som sannolikt kommer att leda till en avsevärd försämring av elförsörjningsläget. **Regionala säkerhetssamordnare** [] utför dessutom regionala tillräcklighetsbedömningar såsom definieras i EU-lagstiftningen om drift av elöverföringssystem. Dessa tillräcklighetsbedömningar är mycket kortsiktiga (från en vecka framåt till en dag framåt) och används i samband med driften av systemet.
- (28) Medlemsstaterna bör, innan de inför kapacitetsmekanismer, bedöma snedvridning till följd av lagstiftning som bidrar till resurstillräcklighetsproblem. De bör vara skyldiga att vidta åtgärder för att undanröja de konstaterade snedvridningarna, inklusive en tidsplan för genomförandet. Kapacitetsmekanismer bör endast införas för de [] problem som inte kan hanteras genom att sådana snedvridningar undanröjs.
- (29) Medlemsstater som avser att införa kapacitetsmekanismer bör utarbeta resurstillräcklighetsmål genom en transparent och kontrollerbar process. Medlemsstaterna bör ha frihet att sätta sina egna önskade nivåer för försörjningstrygghet.
- (30) Huvudprinciper för kapacitetsmekanismer bör fastställas. Kapacitetsmekanismer som redan införts bör ses över mot bakgrund av dessa principer. Om den europeiska **och nationella** bedömningen av resurstillräcklighet visar att det inte finns något tillräcklighetsproblem bör ingen ny kapacitetsmekanism inrättas och inga nya kapacitetsåtaganden enligt redan införda mekanismer göras. Tillämpningen av regler för kontroll av statligt stöd i enlighet med artiklarna 107–109 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska alltid följas.

- (31) Detaljerade regler för att underlätta effektivt gränsöverskridande deltagande i andra kapacitetsmekanismer än sådana som gäller strategiska reserver bör fastställas. Systemansvariga för överföringssystem på båda sidor om en gräns bör underlätta för intresserade producenter som vill delta i kapacitetsmekanismer i andra medlemsstater. De bör därför beräkna den kapacitet som ger möjlighet till gränsöverskridande deltagande, möjliggöra sådant deltagande och kontrollera tillgängligheten. [] **T**illsynsmyndigheterna bör verkställa de gränsöverskridande reglerna i medlemsstaterna.
- (32) Mot bakgrund av skillnaderna i nationella energisystem och tekniska begränsningar hos befintliga elnät kommer det bästa sättet att uppnå framsteg inom marknadsintegreringen ofta att finnas på regional nivå. Regionalt samarbete mellan systemansvariga för överföringssystem bör därför stärkas. För att kunna säkerställa ett effektivt samarbete bör ett nytt regelverk föreskriva starkare regional styrning och tillsyn, inklusive genom att stärka byråns beslutsbefogenheter i gränsöverskridande frågor. Ett närmare samarbete mellan medlemsstaterna kan också behövas i krissituationer för att öka försörjningstryggheten och begränsa snedvridningen av marknaden.
- (33) Samordningen mellan systemansvariga för överföringssystem på regional nivå har formaliserats genom obligatoriskt deltagande för systemansvariga för överföringssystem i regionala säkerhetssamordnare, vilket bör **vidareutvecklas och** [] stödja den alltmer integrerade driften av elsystem i hela unionen, och därmed säkerställa att de fungerar effektivt och säkert.
- (34) Den geografiska räckvidden för [] **regionala säkerhetssamordnare** bör möjliggöra att de kan [] **bidra effektivt till samordningen av** [] driften hos systemansvariga för överföringssystem inom [] regioner **och leda till förstärkt systemsäkerhet och marknadseffektivitet. Regionala säkerhetssamordnare bör ha sådan flexibilitet att de kan utföra sina uppgifter i regionen på det sätt som är bäst lämpat för det slag av uppgifter som de tilldelats.**

- (35) **Regionala säkerhetssamordnare** bör utföra uppgifter där regionaliseringen ger ett mervärde jämfört med om uppgifterna utförs på nationell nivå. De **regionala säkerhetssamordnarnas** uppgifter bör omfatta de uppgifter som innehas av regionala säkerhetssamordnare **i enlighet med riktlinjerna för driften av system**⁵ samt ytterligare uppgifter avseende systemdrift, marknadsdrift och riskberedskap. Realtidsdrift av elsystemet bör inte ingå i **de uppgifter som utförs av regionala säkerhetssamordnare.**
- (36) **Regionala säkerhetssamordnare** bör främst verka till förmån för regionens system- och marknadsdrift och inte till förmån för någon enskild enhet. **Regionala säkerhetssamordnare** bör därför för vissa funktioner ha befogenheter som **behövs för att stödja insatser** som systemansvariga för överföringssystem i systemdriftsregionen ska genomföra, och för övriga funktioner ha en starkt rådgivande roll.
- (37) Entso för el bör säkerställa att de åtgärder som vidtas av regionala **säkerhetssamordnare** samordnas över regionernas gränser.
- (38) För att öka effektiviteten i unionens eldistributionsnät och säkerställa ett nära samarbete med systemansvariga för överföringssystem och Entso för el bör en europeisk enhet för unionens systemansvariga för distributionssystem (även kallad EU DSO-enheten) inrättas. Arbetsuppgifterna för EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem bör vara väldefinierade och arbetssättet bör säkerställa att enheten är effektiv, transparent och representativ för unionens systemansvariga för distributionssystem. EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem bör ha ett nära samarbete med Entso för el om utarbetandet och genomförandet av nätföreskrifterna, i tillämpliga fall, och bör arbeta med att ge vägledning om bland annat integrering av decentraliserad produktion och lagring i distributionsnät eller andra områden som rör förvaltningen av distributionsnät. **EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem ska även ta vederbörlig hänsyn till de specifika egenskaperna för distributionssystem som är anslutna nedströms till elsystem på öar som inte är anslutna till andra elsystem genom sammanlänkningar.**

⁵ Kommissionens förordning (EU) 2017/1485 av den 2 augusti 2017 om fastställande av riktlinjer för driften av elöverföringssystem (EUT L 220, 25.8.2017, s. 1).

- (39) Det krävs ett ökat samarbete och en ökad samordning mellan de systemansvariga för överföringssystemen för att utarbeta nätföreskrifter för tillhandahållande och förvaltning av ett effektivt och transparent tillträde till överföringsnäten över gränserna, samt en samordnad och tillräckligt långsiktig planering och sund teknisk utveckling av unionens överföringsnät, inbegripet skapande av sammanlänkningskapacitet, med vederbörlig hänsyn till miljön. Dessa nätföreskrifter bör följa de ramriktlinjer av icke-bindande karaktär (ramriktlinjer) som har utarbetats av byrån. Byrån bör ges en roll när det gäller att på grundval av faktiska omständigheter se över utkast till nätföreskrifter, bland annat deras överensstämmelse med ramriktlinjerna, och den bör kunna rekommendera att kommissionen antar dem. Byrån bör lämpligen även få utvärdera föreslagna ändringar av nätföreskrifterna och bör kunna rekommendera att kommissionen antar dem. De systemansvariga för överföringssystemen bör bedriva verksamheten i sina nät enligt dessa nätföreskrifter.
- (40) För att säkerställa att den inre marknaden för el fungerar väl bör det införas förfaranden som ger kommissionen möjlighet att anta beslut och riktlinjer om bl.a. tariffsystem och kapacitetstilldelning, och som samtidigt säkerställer att medlemsstaternas tillsynsmyndigheter är delaktiga i denna process, i förekommande fall genom sin europeiska sammanslutning. Tillsynsmyndigheterna har, tillsammans med övriga berörda myndigheter i medlemsstaterna, en viktig uppgift när det gäller att bidra till att den inre marknaden för el fungerar väl.
- (41) Samtliga marknadsaktörer har ett intresse av det arbete som förväntas av Entso för el. En effektiv samrådsprocess är därför viktig och befintliga strukturer som inrättats för att underlätta och effektivisera processen via de nationella tillsynsmyndigheterna eller byrån bör spela en viktig roll.

- (42) För att öka transparensen när det gäller hela elöverföringsnätet i unionen bör Entso för el utarbeta, offentliggöra och regelbundet uppdatera en unionsomfattande tioårig nätutvecklingsplan (nedan kallad unionsomfattande nätutvecklingsplan). Denna nätutvecklingsplan bör omfatta hållbara elöverföringsnät och nödvändiga regionala sammanlänkningsplaner som behövs på grund av kommersiella eller försörjningstrygghetsmässiga hänsen.
- (43) Erfarenheterna från utarbetandet och antagandet av nätföreskrifter har visat att det är lämpligt att förenkla förfarandet för utarbetandet genom att klargöra att byrån har rätt att [] **godkänna** utkast till elnätföreskrifter innan de läggs fram för kommissionen.
- (44) Investeringar i viktig ny infrastruktur bör prioriteras, samtidigt som man bör se till att den inre marknaden för el fungerar korrekt. För att kunna förstärka de positiva effekterna av undantagna likströmssammanlänkningsplaner med avseende på konkurrensen och försörjningstryggheten bör det göras en prövning av marknadens intresse i projektets planeringsfas och bestämmelser för att hantera överbelastning bör antas. När likströmslänkar är dragna över mer än en medlemsstats territorium bör byrån, som en sista åtgärd, behandla ansökan om undantag i syfte att bättre beakta dess gränsöverskridande följder och underlätta administrationen. Med tanke på den exceptionella riskprofilen för dessa undantagna stora infrastrukturprojekt bör det ges möjlighet att tillfälligt undanta företag med leverans- och produktionsintressen från samtliga bestämmelser om åtskillnad för de projekt som berörs. Undantag som beviljas i enlighet med förordning (EG) nr 1228/2003⁶ fortsätter att gälla fram till det planerade slutdatum som fastställts i beslutet om beviljande av undantag.

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1228/2003 av den 26 juni 2003 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel (EUT L 176, 15.7.2003, s. 1).

- (45) För att öka förtroendet för marknaden måste marknadsaktörerna kunna vara säkra på att företag som missbrukar sin ställning kan bli föremål för effektiva, proportionerliga och avskräckande sanktioner. De behöriga myndigheterna bör ges befogenhet att göra en ändamålsenlig undersökning av påståenden om missbruk av marknadsställning. Det är därför nödvändigt att ge de behöriga myndigheterna tillgång till uppgifter om operativa beslut som fattas av elhandelsföretag. På elmarknaden fattas många relevanta beslut av producenterna, som bör hålla information om sådana beslut lätt tillgänglig för de behöriga myndigheterna under en fastställd period. De behöriga myndigheterna bör dessutom regelbundet kontrollera att de systemansvariga för överföringssystemen efterlever reglerna. Små producenter, utan egentlig möjlighet att snedvrída marknaden, bör undantas från det kravet.
- (46) Medlemsstaterna och de behöriga nationella myndigheterna bör åläggas att förse kommissionen med relevant information. Kommissionen bör behandla denna information konfidentiellt. Vid behov bör kommissionen kunna begära in relevant information direkt från de berörda företagen, under förutsättning att de behöriga nationella myndigheterna underrättas.
- (47) Medlemsstaterna bör fastställa regler om sanktioner för överträdelser av bestämmelserna i denna förordning och säkerställa att de genomförs. Sanktionerna måste vara effektiva, proportionerliga och avskräckande.
- (48) Medlemsstaterna, [] energigemenskapens avtalsslutande parter **och andra tredjeländer som tillämpar denna förordning eller ingår i synkronområdet för kontinentala Europa** [] bör ha ett nära samarbete om alla frågor som rör utvecklingen av en integrerad elhandelsregion och bör inte vidta åtgärder som äventyrar den fortsatta integreringen av elmarknaderna eller försörjningstryggheten i medlemsstater och avtalsslutande parter.

- (49) När förordning (EG) nr 714/2009 antogs fanns endast ett fåtal bestämmelser på EU-nivå om den inre marknaden för el. Sedan dess har EU:s inre marknad blivit mer komplex på grund av de genomgripande förändringar som marknaderna genomgår, i synnerhet med avseende på ibruktagnet av intermittent produktion av el från förnybara energikällor. Nätföreskrifterna och nätriktlinjerna har därför blivit mycket vittomfattande och avser såväl tekniska som generella frågor. I syfte att säkerställa en lägsta harmoniseringsnivå som krävs för en effektivt fungerande marknad bör befogenheten att anta och ändra genomförandeakter i enlighet med artikel 291 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt [] tilldelas kommissionen med avseende på **icke väsentliga aspekter av vissa särskilda** områden som är grundläggande för marknadsintegrering. Dessa bör omfatta [] antagande och ändring av nätföreskrifter och riktlinjer, liksom tillämpning av undantagsbestämmelser för nya sammanlänknings. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning av den 13 april 2016⁷. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av [] **genomförandeakter** erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av [] **genomförandeakter**.
- (49a) **Bemyndigandet för kommissionen att ändra nätföreskrifter och nätriktlinjer gäller endast till och med den 31 december 2027. Denna provisoriska period ska ge kommissionen tillräckligt med tid att göra en genomgång av befintliga nätföreskrifter och nätriktlinjer och vid behov lägga fram förslag till unionslagstiftningsakter.**

⁷ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (50) Eftersom målet för denna förordning, nämligen att upprätta en harmoniserad ram för gränsöverskridande elhandel, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (51) Marknadsregler bör möjliggöra integrering av elektricitet från förnybara energikällor och ge incitament till ökad energieffektivitet.**
- (52) Av konsekvens- och rättssäkerhetsskäl bör inget i denna förordning förhindra tillämpning av de undantag som härrör från [artikel 66] i [eldirektivet].**
- []
- []
- (53) För en effektiv och icke snedvridande prisbildning vid upphandlingen av balanskapacitet och balansenergi krävs att det på balansmarknaderna inte är balanskapaciteten som bestämmer priset för balansenergi. Detta påverkar inte dirigeringsystem som använder en integrerad planeringsprocess i enlighet med kommissionens förordning (EU) 2017/XXXX [balansering].**

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Kapitel I

Syfte, tillämpningsområde och definitioner

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

Syftet med denna förordning är

- a) att lägga grunden för ett effektivt uppnående av målen för den europeiska energiunionen, och särskilt klimat- och energiramen för 2030⁸, genom att med hjälp av marknadens signaler uppnå ökad **försörjningstrygghet**, flexibilitet, **hållbarhet**, minskade koldioxidutsläpp och ökad innovation,
- b) att fastställa grundläggande principer för välfungerande, integrerade elmarknader, som möjliggör icke-diskriminerande marknadstillträde för alla tillhandahållare av resurser och för elkunder, ger mer inflytande till konsumenterna, möjliggör efterfrågefleksibilitet och energieffektivitet, underlättar aggregering av decentraliserad produktion och förbrukning, [] och **möjliggör** marknadsintegrering och marknadsbaserad ersättning för el som produceras från förnybara källor [],

⁸ COM(2014) 15 final.

- c) att fastställa rättvisa regler för gränsöverskridande elhandel, och därmed stärka konkurrensen på den inre marknaden för el, med beaktande av de nationella och regionala marknadernas särdrag; detta omfattar att det inrättas en kompensationsmekanism för gränsöverskridande flöden av el och att det införs harmoniserade principer för avgifter för gränsöverskridande överföring och tilldelning av tillgänglig kapacitet för sammanlänkningar mellan de nationella överföringssystemen,
- d) att underlätta genomförandet av en väl fungerande och transparent grossistmarknad med hög nivå av elförsörjningstrygghet. Denna förordning innehåller mekanismer för att harmonisera reglerna för gränsöverskridande elhandel.

Artikel 2

Definitioner

1. För tillämpningen av denna förordning ska definitionerna i artikel 2 i [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2], i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1227/2011⁹, i artikel 2 i kommissionens förordning (EU) nr 543/2013¹⁰ och i artikel 2 i [omarbetning av direktivet om förnybar energi] gälla [...].

⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1227/2011 av den 25 oktober 2011 om integritet och öppenhet på grossistmarknaderna för energi (EUT L 326, 8.12.2011, s. 1).

¹⁰ Kommissionens förordning (EU) nr 543/2013 av den 14 juni 2013 om inlämnande och offentliggörande av uppgifter på elmarknaderna och om ändring av bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 (EUT L 163, 15.6.2013, s. 1).

2. Dessutom gäller följande definitioner:
- a) *tillsynsmyndighet*: de tillsynsmyndigheter som avses i artikel 57.1 i [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2].
 - b) *gränsöverskridande flöde*: ett fysiskt flöde av el i en medlemsstats överföringsnät som uppstår genom påverkan av producent- och/eller kundverksamhet utanför den medlemsstaten på dess överföringsnät.
 - c) *överbelastning*: en situation där alla begäranden från marknadsaktörer om handel **mellan nätområden []** inte kan tas om hand därför att de avsevärt skulle påverka de fysiska flödena genom nätelement som inte kan klara dessa flöden.
 - d) *ny sammanlänkning*: en sammanlänkning som inte var färdig den 4 augusti 2003.
 - e) *strukturell överbelastning*: överbelastning i överföringssystemet som **kan definieras på ett entydigt sätt**, som är förutsägbar, geografiskt stabil över tiden och ofta återkommer under normala förhållanden i elkraftsystemet.
 - f) *marknadsoperatör*: en enhet som tillhandahåller en tjänst med vilken bud för att sälja el matchas med bud för att köpa el.
 - g) *nominerad elmarknadsoperatör* (även kallad *NEMO*): en marknadsoperatör som av den behöriga myndigheten utsetts att utföra arbetsuppgifter i samband med gemensam dagen före- eller intradagskoppling.
 - h) *värde för förlorad last*: en uppskattning i euro/MWh av det högsta elpris som kunder är villiga att betala för att undvika strömavbrott.

- i) *balansering*: alla åtgärder och processer, inom alla tidsramar, genom vilka systemansvariga för överföringssystem fortlöpande säkerställer att systemfrekvensen bibehålls inom ett fördefinierat stabilitetsområde och att nödvändiga reserver upprätthålls med hänsyn till den kvalitet som krävs.
- j) *balansenergi*: energi som används av systemansvariga för överföringssystem för balansering.
- k) *leverantör av balanstjänst*: en marknadsaktör som tillhandahåller balansenergi och/eller balanskapacitet för systemansvariga för överföringssystem.
- l) *balanskapacitet*: en mängd kapacitet som en leverantör av balanstjänster har accepterat att upprätthålla och för vilken leverantören av balanstjänster accepterat att lämna in bud på motsvarande mängd balansenergi till den systemansvarige för överföringssystemet under avtalets löptid.
- m) *balansansvarig part*: en marknadsaktör eller dennes valda företrädare som ansvarar för aktörens obalanser på elmarknaden.
- n) *avräkningsperiod för obalanser*: den tidsenhet som används för beräkning av obalansen hos en balansansvarig part.
- o) *obalanspris*: priset för en obalans, vare sig det är positivt, noll eller negativt, för en avräkningsperiod för obalanser och en viss riktning.
- p) *område för obalanspris*: det område för vilket ett obalanspris beräknas.
- q) *förkvalificeringsprocess*: process för att kontrollera att en leverantör av balanskapacitet uppfyller de krav som ställs av de systemansvariga för överföringssystemen.
- r) *reservkapacitet*: den mängd frekvenshållningsreserver, frekvensåterställningsreserver eller ersättningsreserver som måste finnas tillgänglig för den systemansvarige för överföringssystemet.

- s) *prioriterad inmatning*: i modellen för självdirigering inmatning från kraftverk på grundval av andra kriterier än den ekonomiska rangordningen av bud, och i modellen [] för central dirigerad även nätbegränsningar, som ger prioritet till inmatning från särskilda teknikformer för elproduktion.
- t) *kapacitetsberäkningsregion*: det geografiska område där samordnad kapacitetsberäkning tillämpas.
- u) *kapacitetsmekanism*: en [] administrativ åtgärd eller en marknadsbaserad åtgärd för att säkerställa att önskad nivå uppnås när det gäller **resurstillräcklighet** [], genom ersättning till resurser för att de är tillgängliga, med undantag för åtgärder som rör stödtjänster **och hantering av överbelastning** [].
- []
- w) *högeffektiv kraftvärme*: kraftvärme som uppfyller kriterierna i bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU¹¹.
- x) *demonstrationsprojekt*: ett projekt som visar upp teknik som är den första av sitt slag inom unionen och som representerar en viktig innovation som med god marginal överträffar tidigare känd teknik.
- y) *marknadsaktör*: en fysisk eller juridisk person som producerar, köper eller säljer el, efterfrågefleksibilitet eller lagringstjänster, inbegripet att utfärda handelsorder, på en eller flera elmarknader, däribland energibalansmarknader.

¹¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1).

- z) **omdirigering**: en åtgärd, inbegripet inskränkning, som aktiveras av en eller flera systemansvariga genom att ändra produktionsmönstret och/eller belastningsmönstret för att ändra fysiska flöden i överföringssystemet och minska en fysisk överbelastning.
- aa) **motköp**: ett utbyte mellan områden som initieras av systemansvariga mellan två [] elområden för att minska fysisk överbelastning.
- bb) **kraftproduktionsanläggning**: en anläggning som omvandlar primärenergi till elektrisk energi och som består av en eller flera kraftproduktionsmoduler som är anslutna till ett nät [].
- cc) **modell för centraldirigering**: en modell för planering och dirigering där produktionsplaner och förbrukningsplaner såväl som dirigering av kraftproduktionsanläggningar och förbrukningsanläggningar, i den mån de är dirigerbara anläggningar, bestäms av en systemansvarig för överföringssystem inom den integrerade planeringsprocessen.
- dd) **standardbalansprodukt**: en harmoniserad balansprodukt som definierats av alla systemansvariga för överföringssystem för utbyte av balanstjänster såsom anges i [] de riktlinjer för balansering som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009.
- ee) **specifik balansprodukt**: en produkt som inte är en standardprodukt, och för vilken kraven anges [] i de riktlinjer för balansering som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009.
- ff) **delegerad operatör**: en enhet till vilken specifika arbetsuppgifter eller skyldigheter som åligger en systemansvarig för överföringssystem eller nominerad elmarknadsoperatör enligt denna förordning eller någon annan förordning, nätföreskrift eller riktlinje eller något annat direktiv har delegerats av den systemansvariga för överföringssystemen eller den nominerade elmarknadsoperatören eller har tilldelats av en medlemsstat eller en [] tillsynsmyndighet.

Kapitel II

Allmänna regler för elmarknaden

Artikel 3

Principer för elmarknadernas funktion

1. Medlemsstaterna, nationella tillsynsmyndigheter, systemansvariga för överföringssystem, systemansvariga för distributionssystem, [] marknadsoperatörer **och delegerade operatörer** ska säkerställa att elmarknaderna fungerar i enlighet med följande principer:
 - a) Prisbildningen ska baseras på tillgång och efterfrågan.
 - b) Åtgärder som hindrar en prisbildning baserad på tillgång och efterfrågan eller är hämmande för utvecklingen av mer flexibel produktion, koldioxidsnål produktion eller mer flexibel efterfrågan ska undvikas.
 - c) Kunderna ska kunna utnyttja marknadsmöjligheter och ökad konkurrens på slutkundsmarknaderna.
 - d) Konsumenters och småföretags marknadsdeltagande ska möjliggöras genom aggregering av produktion från flera produktionsanläggningar eller last från flera förbrukningsanläggningar, så att de kan ge gemensamma erbjudanden på elmarknaden och hanteras gemensamt i elsystemet, med förbehåll för konkurrensregler i EU:s fördrag.
 - e) Marknadsreglerna ska [] **åtfölja** utfasningen av fossila bränslen i ekonomin **exempelvis** genom att möjliggöra integrering av el från förnybara energikällor samt ge incitament till energieffektivitet.

- f) Marknadsreglerna ska tillhandahålla lämpliga incitament till investeringar i produktion, lagring, energieffektivitet och efterfrågefleksibilitet för att tillgodose marknadens behov och därmed säkerställa försörjningstryggheten.
- g) Hinder för gränsöverskridande elflöden **mellan elområden eller medlemsstater** och gränsöverskridande transaktioner på elmarknaderna och berörda tjänstemarknader ska undvikas.
- h) Marknadsreglerna ska sörja för regionalt samarbete där detta är effektivt.
- i) **Säker och hållbar** produktion, lagring och förbrukning ska delta på lika villkor på marknaden, **i enlighet med de krav som föreskrivs i EU-lagstiftningen.**
- j) Alla producenter ska vara direkt eller indirekt ansvariga för att sälja den el som de producerar.
-
- l) Marknadsreglerna ska möjliggöra en effektiv dirigering av produktionstillgångar och efterfrågefleksibilitet.
- m) Marknadsreglerna ska möjliggöra inträde och utträde för elproduktions- och elhandelsföretag baserat på deras bedömning av den ekonomiska och finansiella livskraften i deras verksamhet.
- n) **I syfte att** göra det möjligt för marknadsaktörer **att skyddas** mot prisvolatilitet på marknadsmässiga grunder samt **mildra** osäkerhet om framtida avkastning på investerat kapital ska **långsiktiga möjligheter till risksäkring** kunna handlas på börser på ett transparent sätt, **och långsiktiga leveransavtal ska förhandlas öppet** under förutsättning att konkurrensregler i EU-fördraget efterlevs.
- o) **Marknadsaktörer har rätt att få tillgång till överförings- och distributionsnäten på objektiva, transparenta och icke-diskriminerande villkor.**
-

Artikel 4

Balans [] ansvar

1. Alla marknadsaktörer [] ska vara ekonomiskt ansvariga för de obalanser de orsakar i systemet []. **Därför ska marknadsaktörerna [] antingen vara balansansvariga parter eller genom avtal delegera ansvaret till en balansansvarig part efter eget val. I enlighet med de riktlinjer för balansering som antagits på grundval av [] artiklarna 17 och 18 i förordning (EG) nr 714/2009 ska varje balansansvarig part vara ekonomiskt ansvariga för sina obalanser och sträva efter att vara balanserad eller hjälpa elkraftsystemet att bli balanserat.**
2. Medlemsstater får bevilja [] **undantag från [] ansvaret för obalanser endast i följande fall:**
 - a) Demonstrationsprojekt **för ny teknik enligt definitionen i artiklarna 66 och 67 i förordning (EU) 2016/631¹².**
 - b) **En kraftproduktionsanläggning** som använder förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme med en **total** installerad elproduktionskapacitet på mindre än [] **250 kW.**
 - c) **Utan att det påverkar avtal som ingåtts före den [lagstiftningens ikraftträdande],** och anläggningar som tar emot stöd som godkänts av kommissionen enligt unionens regler för statligt stöd i enlighet med artiklarna 107–109 i EUF-fördraget och som tagits i drift före [Publikationsbyrå: ikraftträdandet]. Medlemsstaterna får, [] **utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 108 och 109 i EUF-fördraget,** ge incitament till marknadsaktörer som är helt eller delvis befriade från balanseringsansvar att acceptera fullständigt balanseringsansvar. []

¹² **Kommissionens förordning (EU) 2016/631 av den 14 april 2016 om fastställande av nätföreskrifter med krav för nätanslutning av generatorer (EUT L 112, 27.4.2016, s. 1)**

- 2a. När en medlemsstat väljer att bevilja ett undantag i enlighet med artikel 4.2 måste den säkerställa att det ekonomiska ansvaret för obalanser uppbärs av en annan part.
3. För kraftproduktionsanläggningar som tagits i drift efter den 1 januari 2026 ska punkt 2 b tillämpas endast på förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme med en total installerad elproduktionskapacitet på mindre än [] 150 kW. **Medlemsstaterna får tillämpa ett lägre tröskelvärde.**

Artikel 5

Balansmarknaden

[]

2. Balansmarknaderna, **inbegripet för kvalificeringsprocesser**, ska organiseras på ett sådant sätt att
- a) man säkerställer icke-diskriminering mellan marknadsaktörerna, med hänsyn tagen till olika tekniska behov i elkraftsystemet, en öppen och teknikneutral definition av tjänster och en öppen och marknadsbaserad upphandling av tjänsterna [],
 - b) man säkerställer tillgång till alla förkvalificerade marknadsaktörer, antingen individuellt eller genom aggregering,
 - c) man respekterar behovet att ta hand om en allt större andel intermitterent produktion samt ökat utnyttjande av efterfrågeflexibilitet och införande av ny teknik.

[]

4. Balansmarknader ska säkerställa driftsäkerhet och samtidigt medge största möjliga utnyttjande och en effektiv tilldelning av kapacitet mellan elområden för alla tidsramar i enlighet med artikel 15.
5. **[] För standardbalansprodukter och specifika balansprodukter ska avräkningen av balansenergi grundas på marginalprissättning (*pay-as-cleared*) utan att det påverkar tillämpningen av [] de riktlinjer för balansering som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009. Marknadsaktörer ska ha möjlighet att lämna bud så nära realtid som möjligt, och [] stängningstid för balansenergi ska inte inträffa före stängningstid för kapacitetstilldelning mellan elområden på intradagsmarknaden i enlighet med artikel 59 i kommissionens förordning (EU) nr 2015/1222¹³. En systemansvarig för överföringssystem som tillämpar en modell för centraldirigering ska fastställa ytterligare regler i enlighet med [] de riktlinjer för balansering som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009.**
- 5a. **Priset på balansenergi ska inte fastställas på förhand [] i ett avtal om balanskapacitet. Ett undantag för specifika balansprodukter får tillämpas i enlighet med de riktlinjer för balansering som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009. Upphandlingsprocesserna ska vara transparenta samtidigt som konfidentialitet ska respekteras i enlighet med artikel 40.4 i [det omarbetade eldirektivet].**

¹³ Kommissionens förordning (EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning (EUT L 197, 25.7.2015, s. 24).

6. Obalanserna ska avräknas till ett pris som återspeglar realtidsvärdet för energi **och ska beräknas i enlighet med [] de riktlinjer för balansering som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009.**
- 6a. [] Området för obalanspris ska [] ska vara lika med ett elområde, utom [] när det gäller en modell för centraldirigering och i enlighet med [] de riktlinjer för balansering som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009. **Obalansområdet ska vara lika med planeringsområdet, utom när det gäller en modell för centraldirigering i vilket fall obalansområdet får utgöra en del av ett planeringsområde i enlighet med de riktlinjer för balansering som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009.**
7. [] Dimensioneringen av reservkapacitet ska utföras av systemansvariga för överföringssystem i enlighet med [] den riktlinje för driften av system som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009 och får underlättas på regional nivå. []
8. Upphandlingen av balanskapacitet ska **utföras av systemansvariga för överföringssystem [] och, i enlighet med de riktlinjer för balansering som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009, underlättas på regional nivå [].** Upphandlingen av **balanskapacitet** ska vara **marknadsbaserad []** och organiseras på ett sådant sätt att den är icke-diskriminerande mellan marknadsaktörer som deltar i förkvalificeringsprocessen, individuellt eller genom aggregering **i enlighet med artikel 40.4 i [det omarbetade eldirektivet]. []**

9. Upphandlingen av balanskapacitet uppåt och balanskapacitet nedåt ska utföras var för sig [] i enlighet med [] de riktlinjer för balansering som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009. I största möjliga utsträckning, och för minst 40 % av de standardprodukter [] som används för balanskapacitet, ska upphandlingen av balanskapacitet avtalas högst en dag före tillhandahållandet av balanskapacitet och avtalsperioden ska vara högst en dag. Upphandlingen av den återstående delen av balanskapaciteten ska avtalas högst en månad före tillhandahållandet av balanskapacitet och avtalsperioden för den återstående delen av balanskapaciteten ska vara högst en månad.
- 9a. På begäran av en systemansvarig för överföringssystem får [] tillsynsmyndigheten [] förlänga avtalsperioden för den återstående delen av den balanskapacitet som avses i punkt 9 till [] högst [] tolv månader förutsatt att detta beslut tidsbegränsas och att de positiva effekterna vad gäller lägre kostnader för konsumenterna är större än den negativa inverkan på marknaden []. Denna begäran ska innehålla
- a) en specifikation av den tidsperiod under vilken undantaget skulle gälla,
 - b) en specifikation av den volym av balanskapacitet [] för vilken undantaget skulle gälla,
 - c) en analys av effekten av ett sådant undantag när det gäller deltagandet av balansresurser, och
 - d) en motivering för undantaget som visar att ett sådant undantag skulle leda till lägre kostnader för konsumenterna [].

10. Systemansvariga för överföringssystem ska, **så snart som möjligt men högst 30 minuter efter []** realtid, offentliggöra information om aktuell **systembalans []** i sina [] **planeringsområden och de uppskattade [] balansenergipriserna. I den mån ansvar för tillhandahållande av denna information har tilldelats eller delegerats till en tredje part i enlighet med [] de riktlinjer för balansering som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009 kommer dessa parter att ansvara för att uppfylla kraven i denna artikel.**

Artikel 6

Dagen före- och intradagsmarknader

1. Systemansvariga för överföringssystem och nominerade elmarknadsoperatörer ska tillsammans organisera hanteringen av de integrerade dagen före- och intradagsmarknaderna, på grundval av marknadskoppling enligt förordning (EU) nr 2015/1222. Systemansvariga för överföringssystem och nominerade elmarknadsoperatörer ska samarbeta på unionsnivå eller, om så är lämpligare, på regional nivå för att maximera effektiviteten och ändamålsenligheten i unionens dagen före- och intradagshandel med elektricitet. Skyldigheten att samarbeta får inte påverka tillämpningen av bestämmelserna i unionens konkurrenslagstiftning. Systemansvariga för överföringssystem och nominerade elmarknadsoperatörer ska, i sina funktioner som rör elhandel, vara föremål för tillsyn av tillsynsmyndigheter och byrån i enlighet med artikel 59 i [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2] och artiklarna 4 och 9 i [omarbetning av förordning (EG) nr 713/2009 enligt förslag i COM(2016) 863/2].

2. Dagen före- och intradagsmarknader ska
- a) organiseras på ett sådant sätt att de är icke-diskriminerande,
 - b) maximera **alla** marknadsaktörernas förmåga att **hantera sina** obalanser,
 - c) maximera marknadsaktörernas möjligheter att delta i handel mellan [] **elområden** så nära realtid som möjligt och i alla elområden,
 - d) tillhandahålla priser som avspeglar marknadsprinciperna, **inbegripet realtidsvärdet för energi**, och som marknadsaktörerna kan förlita sig på för att komma överens om långsiktiga produkter för risksäkring,
 - e) säkerställa driftsäkerhet och samtidigt möjliggöra maximalt utnyttjande av överföringskapacitet,
 - f) vara transparenta samtidigt som konfidentialiteten respekteras **och det säkerställs att handeln sker på ett anonymt sätt, och**
- []
- h) inte göra någon åtskillnad mellan handel inom ett elområde och handel mellan elområden.

[]

Artikel 7

Handel på dagen före- och intradagsmarknader

1. **Nominerade elmarknadsoperatörer ska ge marknadsaktörer möjlighet att handla energi så nära realtid som möjligt, och åtminstone fram till den stängningstid för kapacitetstilldelning mellan elområden som fastställs i enlighet med den riktlinje för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009.**
2. **Nominerade elmarknadsoperatörer ska ge marknadsaktörer möjlighet att handla med energi för tidsintervall som är minst lika korta som avräkningsperioden för obalanser på både dagen före- och intradagsmarknaderna i enlighet med de riktlinjer för balansering som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009.**
3. **Nominerade elmarknadsoperatörer ska tillhandahålla produkter för handel på dagen före- och intradagsmarknaderna som är tillräckligt små, så att minsta budstorlek är 1 MW , för att möjliggöra effektivt deltagande med efterfrågefleksibilitet, energilagring och småskalig förnybar energi i enlighet med de metoder som utvecklats i den riktlinje för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009.**
4. Senast den 1 januari 2021 ska avräkningsperioden för obalanser vara 15 minuter i alla planeringsområden såvida inte tillsynsmyndigheterna har beviljat ett undantag eller en avvikelse i enlighet med de riktlinjer för balansering som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009.

Artikel 8

Terminsmarknader

1. I enlighet med förordning (EU) nr 2016/1719 ska de systemansvariga för överföringssystemen utfärda långsiktiga överföringsrättigheter eller ha vidtagit likvärdiga åtgärder så att marknadsaktörerna, [] **inbegripet** ägare till produktionsanläggningar som utnyttjar förnybara energikällor, kan risksäkra priser över elområdesgränser **såvida inte en bedömning av terminsmarknaden som utförts av de behöriga tillsynsmyndigheterna för elområdesgränser visar att det finns tillräckliga möjligheter till risksäkring i de berörda elområdena i enlighet med [] den riktlinje för terminsbaserad kapacitetstilldelning som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009.**
2. Långsiktiga överföringsrättigheter ska tilldelas på ett transparent, marknadsbaserat och icke-diskriminerande sätt genom en gemensam tilldelningsplattform **i enlighet med bestämmelserna i [] den riktlinje för terminsbaserad kapacitetstilldelning som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009. []**
3. Marknadsoperatörer ska, med iakttagande av fördragets konkurrensregler, kunna utveckla terminsprodukter för risksäkring, även på lång sikt, för att ge marknadsaktörerna, [] **däribland** ägare till produktionsanläggningar som utnyttjar förnybara energikällor, lämpliga möjligheter att skydda sig mot ekonomiska risker till följd av prisvariationer. Medlemsstaterna får inte begränsa sådan risksäkring till handel inom en medlemsstat eller ett elområde.

Artikel 9

[] Tekniska budgivningsgränser

1. **Det får inte finnas någon lägsta eller högsta gräns för grossistpriser på el och balansenergipriser, inbegripet budgivnings- och clearingpriser. Detta påverkar inte tillämpningen av de tekniska prisgränser som får tillämpas inom balanstidsramen i enlighet med [] de riktlinjer för balansering som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009 och inom de tidsramar för dagen före- och intradagsmarknader som anges i följande punkt. []**
2. **[] Nominerade elmarknadsoperatörer får tillämpa harmoniserade gränsvärden på de maximala och minimala clearingpriserna för dagen före- och intradagstidsramarna i enlighet med [] den riktlinje för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009. Dessa gränsvärden ska ta hänsyn till det maximala värdet för förlorad last. Nominerade marknadsoperatörer ska införa en transparent mekanism för att automatiskt anpassa de tekniska budgivningsgränserna i god tid i händelse att de angivna gränserna [] förväntas nås[]. De anpassade högre gränserna ska förbli tillämpliga tills det krävs ytterligare höjningar inom ramen för mekanismen.**
3. Systemansvariga för överföringssystem får inte vidta några åtgärder för att ändra grossistpriserna. []
4. **Nationella tillsynsmyndigheter eller andra behöriga myndigheter som utsetts av medlemsstaterna ska kartlägga de strategier och åtgärder som tillämpas inom deras territorium och som skulle kunna bidra till att indirekt begränsa grossistprisbildning, inklusive begränsning av bud som rör aktivering av balansenergi, kapacitetsmekanismer, åtgärder från de systemansvariga för överföringssystemen, åtgärder avsedda att ifrågasätta marknadsresultat eller förhindra missbruk av dominerande ställning, eller ineffektivt definierade elområden.**

5. Om en **nationell tillsynsmyndighet eller annan behörig myndighet som utsetts av en** medlemsstat har konstaterat en strategi eller åtgärd som skulle kunna användas för att begränsa prisbildningen ska den vidta alla lämpliga åtgärder för att undanröja eller, om detta inte är möjligt, mildra verkningarna på budgivningen. Medlemsstaterna ska lämna en rapport till kommissionen senast den [Publikationsbyrån: *sex månader efter ikraftträdandet*] och närmare beskriva de åtgärder de har vidtagit eller avser att vidta.

Artikel 10

Värde för förlorad last

1. Senast [Publikationsbyrån: ett år efter ikraftträdandet] **om detta krävs för att fastställa en standard för tillförlitlighet i enlighet med artikel 20 ska nationella tillsynsmyndigheter eller andra behöriga myndigheter som utsetts av** medlemsstaterna fastställa en enda uppskattning av värdet för förlorad last (VoLL, Value of Lost Load) på deras eget territorium []. Denna uppskattning [] ska göras allmänt tillgänglig. **Nationella tillsynsmyndigheter eller andra behöriga myndigheter som utsetts av** medlemsstaterna får fastställa olika **uppskattningar []** för olika elområden om de har flera elområden inom sina respektive territorier. **Om ett elområde består av territorier i mer än en medlemsstat ska de berörda medlemsstaterna fastställa ett enda värde för förlorad last för det elområdet.** Vid fastställandet av värdet för förlorad last ska **nationella tillsynsmyndigheter eller andra behöriga myndigheter som utsetts av** medlemsstaterna tillämpa den metod som utarbetas enligt artikel 19.5.
2. Medlemsstaterna ska uppdatera sina uppskattningar minst vart femte år **eller när en betydande förändring observeras.**

Artikel 11

Dirigering av produktion och efterfrågefleksibilitet

1. Dirigering av kraftproduktionsanläggningar och efterfrågefleksibilitet ska vara icke-diskriminerande, **transparent** och, **såvida inte annat föreskrivs i enlighet med artikel 11.2–11.4**, marknadsbaserad.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 107–109 i EUF-fördraget får **medlemsstaterna föreskriva att el** som produceras med förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme från små **kraftproduktionsanläggningar** eller **kraftproduktionsanläggningar** som använder ny teknik **beviljas prioriterad inmatning** i följande utsträckning:
 - a) Kraftproduktionsanläggningar som använder förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme med en installerad elproduktionskapacitet på mindre än **250 kW**.
 - b) Demonstrationsprojekt för **ny** teknik **enligt definitionen** i **nätföreskrifterna om krav för generatorer som antagits på grundval av artikel 6 i förordning (EG) nr 714/2009**.

(Del av punkt 3, flyttad till 3a nedan)

- 3a. **För kraftproduktionsanläggningar som tagits i drift från och med den 1 januari 2026** ska punkt 2 a tillämpas endast på **kraftproduktionsanläggningar** som använder förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme med en installerad elproduktionskapacitet på mindre än **150 kW** . **Medlemsstaterna får tillämpa ett lägre tröskelvärde.**

4. Utan att det påverkar avtal som ingåtts före den [lagstiftningens ikraftträdande] **ska kraftproduktionsanläggningar** som utnyttjar förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme, som har driftsatts före [Publikationsbyrån: ikraftträdandet] och som när de driftsattes var föremål för prioriterad inmatning enligt artikel 15.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU eller artikel 16.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG¹⁴ **även fortsättningsvis kunna utnyttja** prioriterad inmatning. Prioriterad inmatning ska inte längre tillämpas från och med den dag då **kraftproduktionsanläggningen** är föremål för betydande ändringar, vilket ska vara fallet åtminstone när ett nytt anslutningsavtal krävs eller produktionskapaciteten ökas.
5. Prioriterad inmatning får inte äventyra en säker drift av elsystemet, får inte användas för att rättfärdiga inskränkningar i gränsöverskridande kapacitet utöver vad som föreskrivs i artikel 14 och ska baseras på transparenta och icke-diskriminerande kriterier.

¹⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG (EUT L 140, 5.6.2009, s. 16).

Artikel 12

Omdirigering []

1. Omdirigering av produktion och omdirigering av efterfrågeflexibilitet ska baseras på objektiva, transparenta och icke-diskriminerande kriterier. **Den ska vara öppen för produktion oavsett teknik, för lagring och för efterfrågeflexibilitet, inklusive för operatörer som finns i andra medlemsstater, såvida detta inte är tekniskt ogenomförbart.**
2. De resurser [] som omdirigeras ska väljas bland de produktions-, **lagrings-** eller förbrukningsanläggningar [] som använder marknadsbaserade mekanismer, och de ska ersättas ekonomiskt. [] **Priset på balansenergi ska i enlighet med den riktlinje för balansering som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009 inte fastställas i bud på balansenergi vilka används för omdirigering []**.

(Delar av 2 flyttade till 2a nedan)

- 2a. **Utan att det påverkar tillämpningen av [] artiklarna 107–109 i EUF-fördraget får icke-marknadsbaserad [] omdirigering av produktion eller efterfrågeflexibilitet [] användas endast [] enligt följande villkor:**
 - a) Inget marknadsbaserat alternativ är tillgängligt.
 - b) [] Alla tillgängliga marknadsbaserade resurser har använts.
 - c) [] Antalet produktions- eller förbrukningsanläggningar som är tillgängliga i området och lämpliga för tillhandahållande av tjänsten är för lågt för att säkerställa en effektiv konkurrens. []

d) **Den aktuella nätsituationen leder till överbelastning på ett sådant regelbundet och förutsebart sätt att marknadsbaserad omdirigering skulle leda till regelbunden strategisk budgivning, vilket skulle öka den interna överbelastningsnivån, och den berörda medlemsstaten har antagit en handlingsplan för att hantera denna överbelastning eller säkerställer uppfyllande av den lägsta tillgängliga kapaciteten för handel mellan elområden [] i enlighet med artikel 14.7.**

3. De berörda systemansvariga ska minst en gång per år rapportera till den behöriga tillsynsmyndigheten om [] omdirigering nedåt avseende **produktionsanläggningar** [] som använder förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme [].
4. Med förbehåll för kraven som rör upprätthållandet av nätets tillförlitlighet och säkerhet och på grundval av transparenta och icke-diskriminerande kriterier som definieras av de behöriga nationella myndigheterna ska systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem göra följande:
- a) Garantera överförings- och distributionsnätets förmåga att överföra el som produceras från förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme med minsta möjliga [] omdirigering. Detta ska inte hindra att nätplaneringen tar hänsyn till begränsad [] omdirigering om detta visar sig vara mer ekonomiskt effektivt och [] inte överskrider 5 % av [] **den årliga producerade elen vid anläggningar** som använder förnybara energikällor [] och som är **direkt anslutna till sina respektive nät, såvida inte annat föreskrivs av en medlemsstat där el från kraftproduktionsanläggningar som använder förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme står för över 50 % av den årliga bruttoförbrukningen av el.**
- b) Vidta lämpliga nät- och marknadsrelaterade driftsåtgärder för att minimera [] omdirigering nedåt av el som produceras från förnybara energikällor och högeffektiv kraftvärme.

5. Om icke marknadsbaserad omdirigering nedåt utnyttjas ska följande principer tillämpas:
- a) **Kraftproduktionsanläggningar** som utnyttjar förnybara energikällor ska bli föremål för omdirigering nedåt endast om inga andra alternativ finns eller om andra lösningar skulle leda till oproportionerliga kostnader eller **allvarliga** risker för nätsäkerheten.
 - b) **El som produceras i en** högeffektiv kraftvärmeprocess ska bli föremål för omdirigering nedåt endast om inga andra alternativ än omdirigering nedåt av **kraftproduktionsanläggningar** som utnyttjar förnybara energikällor finns, eller om andra lösningar skulle leda till oproportionerliga kostnader eller **allvarliga** risker för nätsäkerheten.
-
- d) Omdirigering nedåt enligt leden a och b ska vara vederbörligen motiverad på ett transparent sätt. Motiveringen ska ingå i rapporten enligt punkt 3.
6. Om icke marknadsbaserad omdirigering utnyttjas ska den vara föremål för ekonomisk ersättning från den systemansvarige som efterfrågar omdirigeringen till **operatören** av den produktions- eller förbrukningsanläggning som omdirigeras **utom då det handlar om generatorer som godtar anslutningsavtal i vilka en säker leverans av energi inte garanteras.** Den ekonomiska ersättningen är minst lika med det högsta av de följande elementen **eller en kombination av dem om tillämpning av ett av elementen skulle leda till en omotiverat låg eller omotiverat hög ersättning:**

- a) Extra driftskostnader till följd av omdirigeringen, t.ex. extra bränslekostnader i fråga om omdirigering uppåt, eller tillhandahållande av reservvärme i fråga om omdirigering nedåt av **kraftproduktionsanläggningar** som utnyttjar högeffektiv kraftvärme.
- b) Nettointäkterna från den försäljning av el på dagen före-marknaden som produktions- eller förbrukningsanläggningen skulle ha inbringat utan begäran om omdirigering. Om ekonomiskt stöd beviljats till produktions- eller förbrukningsanläggningar, baserat på den mängd el som produceras eller förbrukas, ska uteblivet ekonomiskt stöd anses vara en del av nettointäkterna.

Kapitel III

Tillträde till nät och hantering av överbelastning

AVSNITT 1

TILLDELNING AV KAPACITET

Artikel 13

Åtgärder mot överbelastning och definition av elområde

1. **Medlemsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att [] hantera överbelastning. Elområdesgränser ska baseras på långsiktiga, strukturella överbelastningar i överföringsnätet []. Elområden får inte innehålla sådana strukturella överbelastningar såvida inte dessa saknar inverkan eller dessas inverkan på angränsande elområden mildras genom korrigerande åtgärder och inte leder till en minskad kapacitet för handel mellan elområden. Elområdeskonfigurationen i unionen ska utformas på ett sådant sätt att ekonomisk effektivitet och möjligheter till gränsöverskridande handel maximeras, [] med vederbörlig respekt för bestämmelserna i artikel 14.**

[]

[]

[]

3. För att garantera en optimal [] elområdes**konfiguration** [] ska en översyn av elområden utföras. Denna översyn ska **kartlägga all strukturell överbelastning och** inbegripa analys av [] **olika** elområdeskonfigurationer på ett samordnat sätt, med deltagande av intressenter som påverkas, från alla **berörda** medlemsstater [], genom att följa processen i enlighet med [] **de riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009.** [] **Alla berörda systemansvariga för överföringssystemen [] ska inkomma med ett förslag till de berörda nationella tillsynsmyndigheterna för godkännande. De berörda nationella tillsynsmyndigheterna ska nå ett enhälligt beslut om förslaget inom [3 månader]. Om de inte godtar denna tidsram, ska byrån [] besluta om vilken metod och vilka antaganden som ska användas i processen för översyn av elområden, och även de alternativa elområdeskonfigurationer som övervägs. Metoden ska baseras på strukturella överbelastningar som inte förväntas bli undanröjda inom de kommande fem åren, exempelvis med vederbörligt beaktande av konkreta framsteg med infrastrukturutvecklingsprojekt som förväntas bli utförda inom de kommande fem åren.**
- 3a. Oavsett det konkreta resultatet av infrastrukturutvecklingsprojekten ska artikel 14 tillämpas för beräkningen av den kapacitet som är tillgänglig för utbyten mellan elområden. I fall där en handlingsplan genomförs i enlighet med punkt 4a, ska det tröskelvärde som avses i artikel 14.7 [] uppnås senast [] i slutet av 2025. []

4. De systemansvariga för överföringssystem som deltar i översynen av elområden ska lägga fram ett **gemensamt förslag** för de **berörda medlemsstaterna eller de utsedda behöriga myndigheterna** i de berörda medlemsstaterna [*senast 12 månader efter denna förordnings ikraftträdande – datum införs av Publikationsbyrån*]. I denna artikel avses med **berörda medlemsstater** [] de medlemsstater som deltar i översynen [] av elområdeskonfigurationen och även medlemsstater i samma kapacitetberäkningsregion [] i enlighet med [] de riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009.

[]

- 4a. Om strukturell överbelastning har konstaterats av [] en eller flera systemansvariga för överföringssystem eller om elområdesöversynen rekommenderar ändrade elområden för en eller flera medlemsstater kan de berörda medlemsstaterna i samarbete med de systemansvariga för överföringssystemen inom sex månader fastställa nationella eller multinationella handlingsplaner. Dessa handlingsplaner ska innehålla en konkret tidsplan för antagande av åtgärder för att minska de strukturella överbelastningar som fastställts inom en period av [*högst [fyra] år efter denna förordnings ikraftträdande – datum införs av Publikationsbyrån*] och som exempelvis innefattar att påskynda nätutvecklingen, effektivisera användningen av befintlig infrastruktur, se över aktuell systemdriftpraxis, öka samordningen av systemdriften med berörda angränsande systemansvariga för överföringssystem, se över regleringen av korrigerande åtgärder, hinder för ökad flexibilitet och nationella energipolitiska åtgärder som omlokaliserar produktion och förbrukning.

4b. En medlemsstat som genomför handlingsplaner [] i enlighet med punkt 4a ska [], utan att det påverkar undantagen enligt artikel 14.7a och 14.7b, säkerställa att den nivå för tilldelad kapacitet som anges i artikel 14.7 uppnås under handlingsplanens sista år och under inga omständigheter senare än [] slutet av 2025 vad gäller miniminivån för tilldelad kapacitet. Medlemsstaterna ska nå den [] kapacitet som avses i denna punkt med hjälp av en linjär utveckling. Medlemsstater i samma kapacitetberäkningsregion ska komma överens om den linjära utvecklingen och starten för denna, som ska vara antingen den tilldelade kapaciteten vid denna gräns året före genomförandet av handlingsplanen eller genomsnittet för de tre senaste åren före handlingsplanen, beroende på vad som är högst. Under den period då en medlemsstat genomför en handlingsplan [] ska medlemsstaten säkerställa att den kapacitet som görs tillgänglig för handel mellan elområden, som ska vara förenlig med punkt 7, minst motsvarar den linjära utvecklingens värden, däribland genom korrigerande åtgärder i kapacitetsberäkningsregionen, men de beslut av tillsynsmyndigheterna som avses i punkterna 7a och 7b är inte tillämpliga på en medlemsstat i ett sådant fall. [] Den medlemsstat eller de medlemsstater som genomför handlingsplanen ska stå för kostnaderna för de korrigerande åtgärder som krävs för att följa den linjära utvecklingen eller för att tillgängliggöra kapacitet mellan elområden vid de gränser som berörs av handlingsplanen.

- 4c. Sex månader innan handlingsplanen löper ut ska medlemsstaterna besluta om de ska dela upp sitt elområde för att hantera kvarstående överbelastningar eller om de ska hantera kvarstående interna överbelastningar med korrigerande åtgärder som de själva ska bekosta. Varje år under genomförandet av handlingsplanen och inom sex månader efter att handlingsplanen har löpt ut ska de systemansvariga för överföringssystem som deltar i elområdesöversynen göra en uppskattning av tillgänglig kapacitet mellan elområden, beräknat i enlighet med den metod som avses i artikel 14.7 för den senaste 12-månadersperioden och i en rapport fastställa huruvida den gränsöverskridande handelskapaciteten nådde den lägsta nivå som beskrivs i artikel 14.7. I de fall en strukturell överbelastning har konstaterats i enlighet med punkt 4a men ingen handlingsplan har fastställts inom sex månader ska berörda systemansvariga för överföringssystem, inom tolv månader efter att en strukturell överbelastning har konstaterats, göra en bedömning av tillgänglig kapacitet mellan elområden, beräknat i enlighet med den metod som avses i artikel 14.7 för den senaste 12-månadersperioden och i en rapport fastställa huruvida den gränsöverskridande handelskapaciteten nådde sin lägsta nivå i enlighet med artikel 14.7. Bedömningarna i denna punkt ska fortsätta att upprepas var 24:e månad för de föregående 24 månaderna.
- 4d. För de medlemsstater för vilka bedömningen enligt punkt 4c visar att en systemansvarig för överföringssystemet inte har uppfyllt den nivå som beskrivs i artikel 14.7 eller för de medlemsstater som har valt att dela upp ett elområde, ska de berörda medlemsstaterna nå fram till ett enhälligt beslut inom sex månader från och med mottagandet av den rapport som avses i punkt 4c om huruvida elområdeskonfigurationen ska bibehållas eller ändras. Andra medlemsstater får inkomma med synpunkter till de berörda medlemsstaterna, som bör ta hänsyn till dessa synpunkter när de fattar sitt beslut. Beslutet ska motiveras och anmälas till kommissionen och byrån.

- 4e. *(tidigare 4a)* Om de berörda medlemsstaterna inte kan komma fram till ett enhälligt beslut inom den tillåtna tidsramen [] ska de omedelbart underrätta kommissionen. Kommissionen får lägga fram ytterligare förslag och bjuda in de berörda medlemsstaterna [] till samråd i syfte att verka för en balanserad lösning inom tre månader. [] Som en sista utväg ska kommissionen efter samråd med byrån och berörda intressenter anta ett beslut om huruvida elområdeskonfigurationen ska ändras eller bibehållas i och mellan de medlemsstater som omfattas av beslutet i enlighet med punkt 4d, [] senast sex månader efter [] mottagandet av en sådan anmälan.
- 4f. Om en av de återkommande bedömningar som avses i punkt 4c visar att en systemansvarig för överföringssystemet inte har uppfyllt bestämmelserna i artikel 14.7c [] ska förfarandet i punkterna 4d och 4e tillämpas.
5. Det beslut som avses i punkt 4d eller 4e ska baseras på den rapport i vilken en strukturell överbelastning konstaterats eller resultatet av översynen av elområden och förslaget från de systemansvariga för överföringssystem i punkt 4a och rapporten enligt punkt 4c om att behålla eller ändra elområdena []. Beslutet ska motiveras, särskilt i fråga om eventuella avvikelser från resultatet av elområdesöversynen och ska beakta de berörda medlemsstaternas ståndpunkter och åtaganden [] och kommentarerna från andra medlemsstater.
6. Om ytterligare elområdesöversyner inleds i enlighet med [] den riktlinje för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009 ska det förfarande som beskrivs i [] denna artikel följas [].

[]

8. I eventuella beslut som antagits **enligt denna artikel** ska datum för genomförandet av en ändring anges. Genomförandedatumet ska balansera behovet av snabb förändring med praktiska överväganden, inbegripet terminshandel med elektricitet **och ska vara minst 12 månader efter beslutets offentliggörande såvida inte annat överenskommit med den berörda medlemsstaten.** **Beslutet** får fastställa lämpliga övergångsarrangemang .

Artikel 14

Allmänna principer om kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning

1. Problem med överbelastning i nätet ska åtgärdas med icke-diskriminerande, marknadsbaserade lösningar som ger effektiva ekonomiska signaler till berörda marknadsaktörer och berörda systemansvariga. Problem med överbelastning i nätet ska lösas med metoder som inte bygger på transaktioner, dvs. metoder som inte innefattar ett val mellan enskilda marknadsaktörers kontrakt. När den systemansvarige för överföringssystemet vidtar driftsåtgärder för att säkerställa att den systemansvariges överföringssystem förblir i normaldrifttillstånd ska den systemansvarige ta hänsyn till inverkan från dessa åtgärder på angränsande kontrollområden och samordna dessa åtgärder med andra systemansvariga för överföringssystem som påverkas, så som föreskrivs i **den riktlinje för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EU) 714/2009.**
2. Förfaranden för att inskränka handeln får endast tillämpas i nödfall när den systemansvarige för överföringssystemet tvingas vidta omedelbara åtgärder och omdirigering eller motköp inte är möjliga. Alla sådana förfaranden ska tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt. Utom vid fall av force majeure ska marknadsaktörer få kompensation för inskränkning av tilldelad kapacitet.

2a. Systemansvariga för överföringssystem får besluta att inte vidta de samordnade åtgärder som utfärdas av den regionala säkerhetssamordnaren för systemdriftsregionen eller också får den regionala säkerhetssamordnaren själv minska de kapaciteter som beräknats i den samordnade kapacitetsberäkningen i deras samordnade åtgärder om resultatet av den samordnade kapacitetsberäkningen, vilken utförts i enlighet med riktlinjen för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning och med punkterna 3 och 7, skulle medföra en överträdelse av de driftsäkerhetsgränser som den systemansvarige för överföringssystemet definierat i enlighet med den riktlinje för driften av system som antagits på grundval av artikel 18 i förordning 714/2009, till exempel vid otillräcklig potential för omdirigering inom kapacitetsberäkningsregionen. En sådan avvikelse ska motiveras på vederbörligt sätt av berörda systemansvariga för överföringssystem. De berörda systemansvariga för överföringssystem ska utan onödigt dröjsmål informera de regionala säkerhetssamordnarna och de nationella tillsynsmyndigheterna i kapacitetsberäkningsregionen om sådana avvikelser i enlighet med artikel 38.2a i denna förordning. En gång om året ska den regionala säkerhetssamordnaren rapportera avvikelser till berörda nationella tillsynsmyndigheter och till byrån i enlighet med denna punkt och ska vidare göra en uppskattning av hur ofta de inträffar och, om så behövs, analysera hur sådana avvikelser ska kunna undvikas i framtiden. Om byrån konstaterar att förutsättningarna för en avvikelse i enlighet med denna punkt inte har uppfyllts eller är av strukturellt slag ska byrån avge ett yttrande till berörd tillsynsmyndighet och till kommissionen. Tillsynsmyndigheten ska vidta lämpliga åtgärder mot de systemansvariga för överföringssystemen om förutsättningarna för en avvikelse i enlighet med denna punkt inte har uppfyllts. []

3. **Såvida inte annat föreskrivs i punkterna 7, 7a, 7b, 7d och [], 2a** ska den maximala kapacitetsnivån hos sammanlänkningarna och/eller de överföringsnät som påverkas av gränsöverskridande [] **kapacitet** ställas till marknadsaktörernas förfogande och uppfylla säkerhetsnormerna för säker nätdrift. [] **Motköp** och omdirigering, inklusive gränsöverskridande omdirigering, ska utnyttjas för att maximera tillgänglig kapacitet [] **och en samordnad och icke-diskriminerande process för gränsöverskridande korrigerande åtgärder ska tillämpas för att möjliggöra detta, efter införande av metoden för att dela kostnader för omdirigering och motköp i enlighet med [] den riktlinje för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009 []**.
4. Kapacitet får tilldelas endast med hjälp av explicita kapacitetsauktioner eller implicita auktioner som omfattar både kapacitet och energi. Båda metoderna kan samexistera för samma sammanlänkning. För intradagshandel ska kontinuerlig handel utnyttjas, som får kompletteras med auktioner.
5. **Vid överbelastning** ska de högsta **giltiga** buden **för nätkapacitet**, oavsett om de är implicita eller explicita, **som erbjuder det högsta värdet för (den knappa) överföringskapaciteten** under en given tidsram vinna. Utom för nya sammanlänningar som omfattas av ett undantag enligt artikel 7 i förordning (EG) nr 1228/2003, artikel 17 i förordning (EG) 714/2009 eller artikel 59, är det inte tillåtet att fastställa acceptpriser inom ramen för kapacitetstilldelningsmetoderna.
6. Kapaciteten ska kunna handlas fritt på sekundär basis, under förutsättning att den systemansvarige för överföringssystemet informeras tillräckligt lång tid i förväg. Om en systemansvarig för överföringssystem vägrar genomföra en sekundär handel (transaktion) måste detta på ett tydligt och transparent sätt meddelas och förklaras för alla marknadsaktörer av den systemansvarige för överföringssystemet och meddelas tillsynsmyndigheten.

7. Systemansvariga för överföringssystem [] får inte begränsa mängden av sammanlänkningskapacitet som ska göras tillgänglig för [] marknadsaktörer för att lösa överbelastning inom sitt eget elområde [] eller som ett sätt att hantera flöden ut från eller tillbaka till samma elområde som inte har planerats, såvida inte annat föreskrivs i punkt 7a eller 7b.

Utän att det påverkar tillämpningen av undantagen i enlighet med punkt 7a och 7b ska denna punkt anses vara uppfylld om följande lägsta nivåer av tillgänglig kapacitet för handel mellan elområden, beräknade i enlighet med den riktlinje för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009 med hänsyn till N-1-kriteriet, har uppnåtts:

- i) För gränser där en metod med samordnad nettoöverföringskapacitet används, 75 % av nettoöverföringskapaciteten i enlighet med den riktlinje för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning som antagits på grundval av artikel 18 i förordning 714/2009.
- ii) För gränser där en flödesbaserad metod används, 75 % av den återstående marginalen på interna och gränsöverskridande kritiska nätelement som ställts till förfogande för gränsöverskridande flöden i enlighet med den riktlinje för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning som antagits på grundval av artikel 18 i förordning 714/2009.

Undantagen enligt punkt 7a får inte leda till ett värde som är lägre än detta tröskelvärde.

- 7a. Med utgångspunkt i ett förslag från alla systemansvariga för överföringssystem i en kapacitetberäkningsregion ska de berörda tillsynsmyndigheterna genom undantag från punkt 7 godkänna nivån på den totala kapacitet som är tillgänglig mellan elområden vid varje elområdesgräns, som ska användas i metoden för beräkning av kapacitet, för att ta hänsyn till oplanerade flöden mellan elområden i den utsträckning som kan förväntas utan strukturella överbelastningar i ett elområde.

(Del av 7 flyttad till 7b nedan)

- 7b. På begäran av systemansvariga för överföringssystem i en kapacitetsberäkningsregion får de berörda tillsynsmyndigheterna, om det är nödvändigt för att upprätthålla driftsäkerhet, bevilja ett undantag från **punkt 7 för andra förutsebara orsaker än de som omfattas av punkt 7a, till exempel vid underhåll av nät** . Ett sådant undantag, som inte får gälla inskränkning av redan tilldelad kapacitet enligt punkt 5, ska begränsas **till ett år i taget, eller upp till högst två år med en avsevärd minskning av nivån på undantaget varje år**, och strikt begränsas till vad som är nödvändigt, och undvika diskriminering mellan interna utbyten och utbyten mellan elområden. Motiveringen och skälen för undantaget ska offentliggöras. Om ett undantag beviljas ska de berörda systemansvariga för överföringssystemen utarbeta och offentliggöra en metod och projekt som ska ge en långsiktig lösning på det problem som undantaget gäller. Undantaget ska upphöra när tidsfristen uppnås eller så snart lösningen tillämpas, beroende på vilket som inträffar först.

8. Marknadsaktörerna ska i god tid före den relevanta operativa perioden informera de berörda systemansvariga för överföringssystemen huruvida de har för avsikt att använda tilldelad kapacitet. Tilldelad kapacitet som inte utnyttjas ska återföras till marknaden på ett öppet, transparent och icke-diskriminerande sätt.
9. De systemansvariga för överföringssystemen ska, i den mån det är tekniskt möjligt, netta kapacitetsbehoven för elflöden i motsatt riktning över den överbelastade sammanlänkingsförbindelsen för att maximalt utnyttja kapaciteten hos denna förbindelse. Med fullständig hänsyn tagen till driftsäkerheten ska handel som minskar överbelastning aldrig avslås.
10. De finansiella konsekvenserna av att de skyldigheter som är förbundna med kapacitetstilldelning inte uppfylls ska bäras av dem som är ansvariga för denna underlåtelse. Om marknadsaktörerna inte använder den kapacitet som de har åtagit sig att använda eller, när det gäller kapacitet som utauktionerats explicit, inte handlar på sekundär basis eller ger tillbaka kapaciteten i tid, ska de förlora rättigheterna till denna kapacitet och betala en avgift som avspeglar kostnaderna. Alla avgifter som avspeglar kostnaderna för outnyttjad kapacitet ska vara motiverade och proportionerliga. En systemansvarig som inte uppfyller sina skyldigheter ska vara skyldig att kompensera marknadsaktören för dennes förlust av kapacitetsrättigheter. Följdsador ska inte beaktas i detta hänseende. De viktigaste begreppen och metoderna för att fastställa ansvar vid bristande fullgörande av åtagandena ska fastställas i förväg med hänsyn till de finansiella följderna och ska granskas av den eller de berörda [] tillsynsmyndigheterna.
11. **Vid fördelningen av kostnader för korrigerande åtgärder mellan systemansvariga för överföringssystem ska tillsynsmyndigheterna analysera i vilken utsträckning flöden som går ut från och tillbaka till ett elområde utan att vara planerade bidrar till den överbelastning mellan två elområden som kan iakttas, och fördela kostnaderna i förhållande till bidraget till överbelastningen, enligt metoden för att dela kostnader för omdirigering och motköp i enlighet med den riktlinje för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009 samt artikel 76 i kommissionens förordning (EU) 2017/XYZZ. Detta ska inte gälla [] tröskelvärdet i enlighet med punkt 7a.**

Artikel 15

Tilldelning av kapacitet mellan elområden för olika tidsramar

1. Systemansvariga för överföringssystem ska på nytt beräkna tillgänglig kapacitet mellan elområden åtminstone efter stängningstid för kapacitetstilldelning mellan elområden på dagen före-marknaden och intradagsmarknaden. Systemansvariga för överföringssystem ska i nästa tilldelning av kapacitet mellan elområden tilldela den tillgängliga kapaciteten mellan elområden plus eventuell återstående kapacitet mellan elområden som inte tidigare tilldelats och eventuell kapacitet mellan elområden som frigörs av innehavare av fysiska överföringsrättigheter från tidigare tilldelningar.
 - 1a. **Systemansvariga för överföringssystem ska definiera en lämplig struktur för tilldelningen av kapacitet mellan elområden för alla tidsramar, inbegripet dagen före, intradag och balansering. [] Denna tilldelningsstruktur ska granskas av respektive tillsynsmyndigheter. Då de utarbetar sitt förslag ska de systemansvariga för överföringssystemen beakta**
 - a) **marknadernas egenskaper,**
 - b) **driftsvillkoren, t.ex. följderna av en nettoberäkning av fast angivna scheman,**
 - c) **harmoniseringsnivån för de procentsatser och tidsramar som antagits för de olika mekanismer för kapacitetstilldelning mellan elområden som införts.**
2. Om kapaciteten mellan elområden är tillgänglig efter stängningstid för kapacitetstilldelning mellan elområden på intradagsmarknaden ska systemansvariga för överföringssystem utnyttja kapaciteten mellan elområdena för att utbyta balansenergi eller hantera processen för nettning av obalanser.

3. **Om kapacitet mellan elområden tilldelas i syfte att utbyta balanskapacitet eller dela reserver i enlighet med artikel 5.8** ska systemansvariga för överföringssystem använda de metoder som utvecklats i enlighet med [] **den riktlinje för balansering som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009.** []
4. Systemansvariga för överföringssystem får inte öka den säkerhetsmarginal som beräknas enligt förordning (EU) nr 2015/1222 på grund av utbytet av balanskapacitet eller delningen av reserver.

AVSNITT 2

NÄTAVGIFTER OCH INTÄKTER FRÅN ÖVERBELASTNING

Artikel 16

*Avgifter för **anslutning och tillträde till näten***

1. De avgifter som tas ut av nätoperatörerna för tillträde till näten, inklusive avgifter för anslutning till näten, avgifter för användning av näten och, i tillämpliga fall, avgifter för därmed sammanhängande förstärkningar av näten, ska vara transparenta, beakta behovet av näsäkerhet och nätflexibilitet och spegla de faktiska kostnaderna, i den mån dessa kostnader motsvaras av effektiva och strukturellt jämförbara nätoperatörers kostnader, samt tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt. [] **Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 15.1 och 15.6 samt kriterierna i bilaga XI till direktiv 2012/27/EU ska [] den metod som används för att ta fram nätavgifterna i synnerhet tillämpas på ett sådant sätt att de inte leder till diskriminering mellan produktion som är ansluten på distributionsnivå i jämförelse med produktion som är ansluten på överföringsnivå, vare sig positiv eller negativ Avgifterna får inte leda till **oskälig** diskriminering, **vare sig positiv eller negativ**, av energilagring, och får inte verka hämmande på deltagande i efterfrågefleksibilitet. Utan att det påverkar punkt 3 får avgifterna inte vara avståndsrelaterade.**

2. **Tariffmetoder** [] ska [] **avspegla** lämpliga incitament **och fasta kostnader** [] för de systemansvariga för överförings- och distributionssystem. **De tillåtna intäkter som ska täckas genom** [] **tariffer ska avspegla incitament för systemansvariga för överförings- och distributionssystem**, på både kort och lång sikt, till att öka effektiviteten, inklusive energieffektiviteten, främja marknadsintegreringen och försörjningstryggheten och ge stöd till investeringar **och relaterad forskningsverksamhet** samt underlätta innovation i konsumenternas intresse.
3. Vid behov ska den tariffnivå som tillämpas för producenter och/eller konsumenter tillhandahålla lokaliseringssignaler på unionsnivå och beakta de nätförluster och överbelastningar som orsakats, liksom investeringskostnader för infrastruktur.
4. När avgifterna för nättillträde fastställs, ska följande beaktas:
 - a) Inbetalningar och utbetalningar som uppstår på grund av kompensationsmekanismen mellan de systemansvariga för överföringssystemen.
 - b) Både faktiska utbetalningar och inbetalningar, och betalningar som förväntas för kommande tidsperioder, som beräknas på grundval av tidigare perioder.
5. Fastställandet av avgifterna för nättillträdet enligt denna artikel får inte påverka de avgifter som uppstår av den hantering av överbelastning som avses i artikel 14.
6. Det får inte tas ut någon särskild nätavgift för enskilda transaktioner avseende [] **handel med el mellan elområden**.
7. Distributionstariffer ska avspegla kostnaderna för systemanvändarnas, inklusive aktiva kunders, användning av distributionsnätet och får differentieras på grundval av systemanvändarnas förbruknings- eller produktionsprofiler. Om medlemsstater har genomfört införandet av smarta mätersystem får [] tidsdifferentierade nättariffer **införas** som avspeglar användningen av nätet på ett sätt som är transparent och förutsebart för konsumenten.

8. **De tillåtna intäkter som ska täckas genom distributionstariffer får innefatta prestationsmål för att ge de systemansvariga för distributionssystem incitament till att driva sina nät så effektivt som möjligt.**
9. Senast den [*Publikationsbyrån: ange specifikt datum – tre månader efter ikraftträdandet*] ska byrån, **för att minska risken för marknadsfragmentering, avge en rapport om bästa praxis om metoder för överförings- och distributionstariffer, samtidigt som tillräckligt utrymme lämnas för att ta hänsyn till nationella särdrag. Rapporten om bästa praxis ska åtminstone omfatta följande:**
- a) Förhållandet mellan tariffer som tillämpas på producenter och på konsumenter.
 - b) De kostnader som ska täckas med tariffer.
 - c) Tidsdifferentierade nättariffer.
 - d) Lokaliseringssignaler.
 - e) Förhållandet mellan överförings- och distributionstariffer.
 - f) Metoder för att säkerställa transparens i tariffernas fastställande och struktur.
 - g) Grupper av nätanvändare som omfattas av tariffer, inklusive undantag till tariffer.

Byrån ska uppdatera rekommendationen minst en gång vartannat år.

Artikel 17

Intäkter från överbelastning

1. Förfaranden för hantering av överbelastning för en i förväg angiven tidsram får generera intäkter endast vid överbelastning som uppstår under den tidsramen, utom då det handlar om nya sammanlänkningskapaciteter som befriats från ett undantag i enlighet med artikel 7 i förordning (EG) nr 1228/2003, artikel 17 i förordning (EG) nr 714/2009 eller artikel 59. Förfarandet för fördelningen av dessa intäkter ska granskas av tillsynsmyndigheterna och det får vare sig snedvridda tilldelningsförfarandet till förmån för en part som begär kapacitet eller energi eller utgöra hinder för minskad överbelastning.
2. Alla inkomster från tilldelning av sammanlänkningskapacitet ska användas för följande ändamål, nämligen
 - a) garantier för att den tilldelade kapaciteten faktiskt är tillgänglig, **inbegripet kompensation för garanterad kapacitet,**
 - b) nätinvesteringar för att bibehålla eller öka överföringskapaciteten, särskilt sådana som avser nya sammanlänkningskapaciteter **samt interna ledningar och interna ledningar som i den tioåriga nätutvecklingsplanen från Entso för el förtecknas som relevanta för att minska överbelastningarna i sammanlänkningskapaciteter, []**
 - c) **eller i förekommande fall gränsöverskridande korrigerande åtgärder såsom omdirigering och motköp.**

(Del av 2 b flyttad till 2a nedan)

2a. Intäkterna får, förutsatt att tillsynsmyndigheterna i de berörda medlemsstaterna godkänner det, användas som en inkomst som ska beaktas av tillsynsmyndigheterna när de godkänner metoder för att beräkna nättariffer och/eller fastställa dessa.

3. Användningen av intäkter i enlighet med punkt 2 a, 2 b eller 2 c ska följa en metod som föreslås av de systemansvariga för överföringssystem i samråd med tillsynsmyndigheterna och godkänns av byrån. Systemansvariga för överföringssystem ska överlämna ett förslag till byrån senast den [Publikationsbyrån: tolv månader efter ikraftträdandet] och byrån ska fatta ett beslut inom sex månader.

(Del av 3 flyttad till 3a nedan)

3a. Metoden ska åtminstone beskriva de villkor enligt vilka intäkterna ska anses ha uppfyllt de mål som anges i punkt 2 a, 2 b eller 2 c.

3b. Systemansvariga för överföringssystem ska i förväg tydligt fastställa hur eventuella intäkter från överbelastning kommer att användas, och rapportera om den faktiska användningen av dessa intäkter. Årligen, och senast den 1 mars varje år, ska tillsynsmyndigheterna offentliggöra en rapport som slår fast beloppet för de intäkter som samlats in för den tolv månadersperiod som slutar den 31 december det föregående kalenderåret och hur dessa intäkter har använts enligt punkt 2, inklusive de specifika projekt där intäkterna använts eller det belopp som placerats på ett separat konto eller det belopp som har använts vid beräkning av nättariffer, tillsammans med en verifikation att denna användning är förenlig med denna förordning och den metod som utarbetats i enlighet med punkt 3. I sådana fall där vissa av överbelastningsintäkterna används vid beräkningen av nättariffer ska det av rapporten framgå på vilket sätt de systemansvariga för överföringssystem, i tillämpliga fall, har uppfyllt de prioriterade målen i artikel 2.

Kapitel IV

Resurstillräcklighet

Artikel 18

Resurstillräcklighet

1. Medlemsstaterna ska övervaka resurstillräckligheten inom sina territorier [] **på grundval av** den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet enligt artikel 19 **och får utöver det utföra [] nationella bedömningar av resurstillräcklighet enligt artikel 19a.**
2. Om de europeiska **eller nationella** bedömningarna av resurstillräcklighet konstaterar ett resurstillräcklighetsproblem ska medlemsstaterna kartlägga alla snedvridningar till följd av lagstiftning, **snedvridningar av marknaden eller flaskhalsar i systemet såsom otillräcklig infrastruktur**, som orsakat eller bidragit till att problemet uppstått.
3. Medlemsstaterna ska offentliggöra en **färdplan med en konkret** tidsplan för antagande av åtgärder för att undanröja alla konstaterade snedvridningar till följd av lagstiftning [], **snedvridningar av marknaden eller flaskhalsar i systemet**. Medlemsstater ska när de hanterar resurstillräcklighetsproblem särskilt **beakta de principer som fastställs i artikel 3 och** överväga att undanröja snedvridningar till följd av lagstiftning, möjliggöra bristprissättning **via fri prissättning**, utveckla sammanlänknings **med andra medlemsstater** för att möjliggöra obehindrat marknadstillträde för alla marknadsaktörer inbegripet med avseende på, **men inte begränsat till**, energilagring, åtgärder på efterfrågesidan och energieffektivitet.

3a. Om den nationella bedömningen av resurstillräcklighet konstaterar ett elområdesrelaterat problem och den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet inte har konstaterat något problem som rör det elområdet [] ska det organ som leder den nationella bedömningen av resurstillräcklighet [] samråda med Entso för el och begära ett yttrande från byrån. I detta avseende ska det organ som leder den nationella bedömningen av resurstillräcklighet, inom [] en månad från offentliggörandet av den nationella bedömningen av resurstillräcklighet, överlämna en rapport till Entso för el och byrån där man anger skälen till skillnaden mellan de två bedömningarna av resurstillräcklighet. (3b har slagits samman med 3a) [] Inom en månad från datumet för överlämnande av rapporten [] ska Entso för el lämna [] sin bedömning av dessa skillnader och inom två månader från datumet för överlämnande av rapporten ska byrån avge ett yttrande [] Den berörda medlemsstaten ska ta vederbörlig hänsyn till bedömningen och yttrandet.

Artikel 19

Europeisk bedömning av resurstillräcklighet

1. I den europeiska bedömningen av resurstillräckligheten ska anges elsystemets sammantagna tillräcklighet för den befintliga och förväntade efterfrågan på el **för varje år** under en tioårsperiod från dagen för bedömningen [].
2. Entso för el ska senast den [*Publikationsbyrån: sex månader efter denna förordnings ikraftträdande*] till **gruppen för samordning på elområdet** och byrån lämna in ett utkast till den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet, på grundval av de principer som föreskrivs i punkt 4.

3. Systemansvariga för överföringssystem ska förse Entso för el med de data som Entso för el behöver för att [] genomföra den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet. Entso för el ska genomföra bedömningen varje år. **Producenter och andra marknadsaktörer ska förse systemansvariga för överföringssystem med data som rör förväntat utnyttjande av produktionsresurser, med beaktande av tillgången på primära resurser och lämpliga scenarier för förväntad tillgång och efterfrågan.**
4. Den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet ska baseras på en metod som ska [] **möjliggöra** att bedömningen
- a) genomförs på **varje respektive** elområdesnivå och omfattar åtminstone alla medlemsstater,
 - b) baseras på [] lämpliga **huvud**scenarier för förväntad tillgång och efterfrågan, inklusive en ekonomisk bedömning av sannolikheten för avställning och nybyggnation av produktionsanläggningar samt åtgärder för att nå energieffektivitetsmål, och lämpliga antaganden om känslighet för **extrema väderhändelser, hydrologiska förhållanden, grossistpriser** och prisutvecklingen för kol,
 - ba) återspeglar hur tillräcklighetsfrågor hanteras i de olika typerna av kapacitetsmekanismer,**
 - c) på lämpligt sätt beaktar bidragen från alla resurser, inklusive befintlig och framtida energiproduktion, energilagring och efterfrågestyrning, samt och import- och exportmöjligheter och deras bidrag till flexibel systemdrift,
 - d) förutser den sannolika inverkan av de åtgärder som avses i artikel 18.3,

- e) inbegriper scenarier utan **och i tillämpliga fall med** befintliga eller planerade kapacitetsmekanismer,
 - f) baseras på en marknadsmodell med hjälp av den flödesbaserade metoden, när detta är tillämpligt,
 - g) tillämpar probabilistiska beräkningar,
 - ga) tillämpar ett enda modelleringsverktyg som kan användas för nationella scenarier, känsliga aspekter och antaganden,**
 - h) tillämpar åtminstone följande indikatorer **som avses i artikel 20:**
 - "förväntad energi ej levererad" (*expected energy not served*) och
 - "förväntad belastningsförlust" (*loss of load expectation*),
 - i) kartlägger orsakerna till eventuella resurstillräcklighetsproblem, särskilt om den är en nät- eller resursbegränsning, eller båda,
 - j) säkerställ[]er att nationella [] särdrag när det gäller produktion, efterfrågefleksibilitet och lagring [] samt tillgången på primära resurser och graden av sammanlänkning beaktas på ett vederbörligt sätt.**
5. Senast den [*Publikationsbyrån: sex månader efter denna förordnings ikraftträdande*] ska Entso för el till byrån lämna in ett utkast till metod för att beräkna
- a) värdet för förlorad last,

- b) kostnaden för ny resurs (*cost of new entry*) avseende produktion eller efterfrågefleksibilitet och
 - c) den tillförlitlighetsnorm som avses i artikel 20 [].
6. Förslagen enligt punkterna 2 och 5 **gällande utkastet till metod, samt scenarierna och antagandena som de grundar sig på**, och resultatet av den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet enligt punkt 3 ska vara föremål för föregående samråd **med medlemsstaterna, gruppen för samordning på elområdet och berörda intressenter** och godkännande från byrån enligt det förfarande som fastställs i artikel 22.

Artikel 19a

Nationella bedömningar av resurstillräcklighet

1. Nationella bedömningar av resurstillräcklighet[] ska bygga på den metod som avses i artikel 19.2, men särskilt de bestämmelser som föreskrivs i punkt 4 b–j får innehålla ytterligare scenarier och antaganden med beaktande av nationella överväganden. Vid den nationella bedömningen[] av resurstillräcklighet ska samma [] modelleringsverktyg användas som Entso för el använder för den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet samt samma indata och andra data som avspeglar nationella scenarier och antaganden. När man inom ramen för den nationella bedömningen[] av resurstillräcklighet ska uppskatta de utländska bidragen till försörjningstryggheten i de elområden som bedömningarna omfattar, ska dessutom värdena för utländska bidrag tillämpas, [] med förbehåll för bestämmelserna i artikel 21.
- 1a. Förutom de nationella bedömningar av resurstillräcklighet som görs i enlighet med punkt 1 får medlemsstaterna göra en andra bedömning med användning av andra modelleringsverktyg än de som används av Entso för el för den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet samtidigt som de iakttar övriga krav i punkt 1.

2. **Nationella bedömningar av resurstillräcklighet och, i tillämpliga fall, den bedömning som utförs av Entso för el samt yttrandet från byrån enligt artikel 18.3a ska offentliggöras [].**

Artikel 20

Tillförlitlighetsnorm

1. När medlemsstater tillämpar kapacitetsmekanismer ska de ha en tillförlitlighetsnorm som på ett transparent sätt anger deras önskade nivå för försörjningstryggheten.
2. Tillförlitlighetsnormen ska fastställas av [] **medlemsstaten eller en behörig myndighet som har utsetts av medlemsstaten** på grundval av metoden enligt artikel 19.5.
3. Tillförlitlighetsnormen ska beräknas med hjälp av **minst** värdet för förlorad last (*Value of Lost Load*) och kostnaden för ny resurs (*Cost of New Entry*) för en viss tidsram **och uttryckas som "förväntad energi ej levererad" och "förväntad belastningsförlust"**.
4. **Vid tillämpning av kapacitetsmekanismer** ska de parametrar som avgör vilken kapacitetsmängd som upphandlas inom kapacitetsmekanismen godkännas av **medlemsstaten eller en annan behörig myndighet som har utsetts av medlemsstaten.**
[]

Artikel 21

Gränsöverskridande deltagande i kapacitetsmekanismer

1. Andra mekanismer än strategiska reserver **och när det är tekniskt genomförbart, strategiska reserver**, ska vara öppna för direkt **gränsöverskridande** deltagande av kapacitetsleverantörer i en annan medlemsstat, [] **i enlighet med bestämmelserna i [] denna artikel.**

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att utländsk kapacitet som kan tillhandahålla [] **likvärdig teknisk prestanda som** inhemsk kapacitet har möjlighet att delta i samma konkurrenspräglade process som den inhemska kapaciteten. **Om kapacitetsmekanismer tillämpas från och med den [datumet för ikraftträdande] får medlemsstaterna tillåta direkt deltagande i samma konkurrenspräglade process av sammanlänkningar i egenskap av utländsk kapacitet under som längst fyra år efter [ikraftträdandet] eller under två år efter godkännandet av de metoder som avses i punkt 10 i denna artikel, beroende på vilket som inträffar först. Medlemsstaterna får tillämpa följande krav på den utländska kapaciteten:**
- a) **Kapaciteten är lokaliserad i en medlemsstat [] och det finns en direktnätanslutning mellan den medlemsstaten [] och den medlemsstat [] som tillämpar mekanismen.**
 - b) **Kapaciteten deltar inte i någon annan kapacitetsmekanism för vilken kapacitet behöver finnas tillgänglig.**
3. Medlemsstaterna får inte begränsa den kapacitet som finns på deras territorium från att delta i kapacitetsmekanismer i andra medlemsstater.
4. Gränsöverskridande deltagande i [] kapacitetsmekanismer får inte ändra eller på annat sätt påverka planerade och fysiska flöden mellan elområden och medlemsstater, vilka uteslutande ska avgöras genom resultatet av kapacitetstilldelning enligt artikel 14.
5. Kapacitetsleverantörer **ska vara föremål för betalningar till följd av otillgänglighet i händelse av otillgänglighet. Om kapacitetsleverantörer [] deltar i fler än en mekanism under samma leveransperiod ska de vara föremål för flera betalningar till följd av otillgänglighet om de inte kan infria fler än ett åtagande [].**

6. **Om kapacitetsmekanismer tillämpas ska de systemansvariga för överföringssystemen** [] varje år beräkna den maximala kapacitet kopplad till nya resurser som är tillgänglig för deltagande av utländsk kapacitet **på grundval av den metod som avses i punkt 10 a och med hänsyn till de rekommenderade värden som de regionala säkerhetssamordnarna har beräknat i enlighet med artiklarna 34 q, 38 och 39, graden av fysisk sammanlänkning mellan medlemsstaterna**, den förväntade tillgången till sammanlänkningar och sannolikheten för att systempåfrestningar inträffar samtidigt i det system där mekanismen tillämpas och det system där den utländska kapaciteten finns. En beräkning krävs för varje elområdesgräns.
7. Medlemsstaterna ska säkerställa att den kapacitet kopplad till nya resurser som avses i punkt 6 tilldelas berättigade kapacitetsleverantörer på ett transparent, icke-diskriminerande och marknadsbaserat sätt.
8. **Om det finns kapacitetsmekanismer som är öppna för gränsöverskridande deltagande i två angränsande medlemsstater** ska alla **inkomster** [] som uppstår genom den tilldelning som avses i punkt 7 tillfalla systemansvariga för överföringssystem och delas dem emellan enligt den metod som avses i punkt 10 b **eller en gemensam metod som godkänts av de båda behöriga** [] **tillsynsmyndigheterna. Om den angränsande medlemsstaten inte tillämpar en kapacitetsmekanism ska andelen av inkomsterna godkännas av den behöriga** [] **myndigheten i den medlemsstat där kapacitetsmekanismen har införts efter det att ett yttrande har inhämtats från** [] **tillsynsmyndigheterna i de angränsande medlemsstaterna.** De systemansvariga för överföringssystemen ska använda sådana intäkter för de ändamål som fastställs i artikel 17.2.

9. Den systemansvarige för överföringssystemet där den utländska kapaciteten finns ska
- a) fastställa om intresserade kapacitetsleverantörer kan tillhandahålla den tekniska prestanda som krävs av den kapacitetsmekanism i vilken kapacitetsleverantören avser att delta, och registrera kapacitetsleverantören i registret som berättigad kapacitetsleverantör,
 - b) utföra tillgänglighetskontroller [],
 - c) **utan dröjsmål underrättas av de respektive kapacitetsleverantörerna om deras deltagande i en utländsk kapacitetsmekanism,**
 - d) **till den systemansvarige för överföringssystemet i den medlemsstat som tillämpar kapacitetsmekanismen anmäla den information som den erhållit i enlighet med punkterna 9a–9c.**
10. Senast den [*Publikationsbyrån: tolv månader efter ikraftträdandet av denna förordning*] ska Entso för el till byrån lämna in
- a) en metod för den beräkning **som utförs av de regionala säkerhetssamordnarna och systemansvariga för överföringssystem** av den maximala kapacitet kopplad till nya resurser som är tillgänglig för gränsöverskridande deltagande och som avses i punkt 6,
 - b) en metod för att fördela de intäkter som avses i punkt 8,
 - c) gemensamma regler för att utföra tillgänglighetskontroller som avses i punkt 9 b,
 - d) gemensamma [] **principer** för att bestämma när en betalning till följd av otillgänglighet ska förfalla,

- e) villkor för driften av det register som avses i punkt 9 a,
- f) gemensamma regler för att kartlägga kapacitet som är berättigad att delta enligt vad som avses i punkt 9 a.

Förslaget ska vara föremål för föregående samråd och godkännande från byrån enligt det förfarande som fastställs i artikel 22.

- 11. De **berörda nationella tillsynsmyndigheterna** ska kontrollera om kapaciteten har beräknats i enlighet med den metod som avses i punkt 10 a.
- 12. Tillsynsmyndigheter ska säkerställa att gränsöverskridande deltagande i kapacitetsmekanismer organiseras på ett effektivt och icke-diskriminerande sätt. De ska särskilt föreskriva lämpliga administrativa arrangemang för ett gränsöverskridande indrivande av betalningar till följd av otillgänglighet.
- 13. Tilldelad kapacitet som avses i punkt 7 ska kunna överlåtas mellan berättigade kapacitetsleverantörer. Berättigade kapacitetsleverantörer ska anmäla eventuella överlåtelser enligt vad som avses i punkt 9 a.

14. Senast den [*Publikationsbyrån: två år efter denna förordnings ikraftträdande*] ska Entso för el upprätta och driva registret enligt vad som avses i punkt 9 a. Registret ska vara öppet för alla berättigade kapacitetsleverantörer, för de system som tillämpar mekanismerna och för de systemansvariga för överföringssystemen.

[]

Artikel 22

Godkännandeförfarande

1. När det hänvisas till denna artikel ska förfarandet i punkterna 2–4 tillämpas på godkännandet av ett förslag som lämnas in av Entso för el.
2. Entso för el ska före inlämnandet av förslaget leda en samrådsprocess som omfattar alla berörda intressenter, [] tillsynsmyndigheter och andra nationella myndigheter **och ska ta vederbörlig hänsyn till resultaten av samrådsprocessen.**
3. Inom tre månader från dagen för mottagande ska byrån antingen godkänna eller ändra förslaget. I det senare fallet ska byrån samråda med Entso för el innan byrån antar det ändrade förslaget. Det antagna förslaget ska offentliggöras på byråns webbplats senast tre månader efter dagen då de föreslagna dokumenten mottogs.
4. Byrån får när som helst begära ändringar av det godkända förslaget. Inom sex månader från en sådan begäran ska Entso för el lämna ett utkast till föreslagna ändringarna till byrån. Inom tre månader från dagen då förslaget tas emot ska byrån justera eller godkänna ändringarna och offentliggöra dem på sin webbplats.

Artikel 23

Principer för utformning av kapacitetsmekanismer

1. För att ta itu med återstående frågor som inte kan undanröjas genom åtgärder enligt artikel 18.3 får medlemsstaterna införa kapacitetsmekanismer, med förbehåll för bestämmelserna i denna artikel och [] **utan att det påverkar** unionens regler om statligt stöd **enligt artiklarna 107–109 i EUF-fördraget**.
2. Om en medlemsstat önskar införa en kapacitetsmekanism ska den samråda om den föreslagna mekanismen åtminstone med de angränsande medlemsstater med vilka den är **direkt** elektriskt sammankopplad **på grundval av en övergripande studie av de möjliga effekterna på de medlemsstaterna**.
 - 2a. När en kapacitetsmekanism utformas som en strategisk reserv, ska dirigerings av resurserna i den strategiska reserven förekomma endast om de systemansvariga för överföringssystemen [] troligen kommer att uttömma sina balansresurser för att upprätta en jämvikt mellan tillgång och efterfrågan []. Detta krav påverkar inte aktiveringen av resurser före en faktisk dirigerings i syfte att respektera deras rampningsbegränsningar och operativa krav. Under de perioder då resurserna i den strategiska reserven dirigerades ska obalanser på marknaden avräknas åtminstone inom budgivningsgränsen i enlighet med artikel 9 []. [] De resurser som ingår i den strategiska reserven får inte erhålla ersättning genom [] grossistmarknader för el eller balansmarknader.
3. Kapacitetsmekanismerna
 - a) får inte leda till onödig snedvridning av marknaden och inte begränsa handeln mellan [] elområden,
 - b) ska vara marknadsbaserade,

- c) ska vara öppna för deltagande av alla resurser som har kapacitet att tillhandahålla den tekniska prestanda som krävs på ett tekniskt neutralt sätt och inom ramen för rättvisa och transparenta regler, inbegripet men inte begränsat till deltagande med lagring, energieffektivitet och efterfrågefleksibilitet [],
- d) ska vara tillfälliga men är tillåtna i enlighet med reglerna för statligt stöd så länge det i den relevanta bedömningen av resurstillräcklighet konstateras ett resurstillräcklighetsproblem,
- e) [] får inte gå utöver vad som är nödvändigt för att lösa problemet med resurstillräcklighet.

[]

4. **[] Vid utformningen av kapacitetsmekanismer ska medlemsstaterna tillämpa följande krav när det gäller gränsvärden för utsläpp av koldioxid:**

- a) **Produktionskapacitet med utsläpp på mer än 550 g CO₂/kWh energi eller mer än 700 kg CO₂ per år i genomsnitt per installerad kW för vilken ett slutligt investeringsbeslut har fattats efter [Publikationsbyrån: datumet för ikraftträdande] får från och med den 31 december 2025 inte omfattas av utbetalningar, eller åtaganden avseende framtida betalningar, inom ramen för en kapacitetsmekanism.**
- b) **Produktionskapacitet med utsläpp på mer än 550 g CO₂/kWh energi eller mer än 700 kg CO₂ per år i genomsnitt per installerad kW för vilken ett slutligt investeringsbeslut har fattats före [Publikationsbyrån: datumet för ikraftträdande] får från och med den 31 december 2030 inte omfattas av utbetalningar, eller åtaganden avseende framtida betalningar, inom ramen för en kapacitetsmekanism, med undantag för avtal med en återstående löptid på högst 5 år som ingåtts före den 31 december 2030. Mellan den 31 december 2025 och den 31 december 2030 bör den kapacitet som erhåller ersättning för detta deltagande minska med 5 % per år.**

- c) Utsläppsgränsvärdet på 550 g CO₂/kWh energi och gränsvärdet på 700 kg CO₂ per år i genomsnitt per installerad kW ska beräknas på grundval av uppgifter om effektiviteten hos produktionsenhetens utformning som tillhandahålls av ett ackrediterat certifieringsorgan.

[]

- 5a. Vid utformningen av kapacitetsmekanismer ska medlemsstaterna i dessa inbegripa en bestämmelse som möjliggör effektiv utfasning av en kapacitetsmekanism inom fyra år om [] ett resurstillräcklighetsproblem inte längre föreligger. Denna utfasning kan bestå i ett administrativt upphörande av mekanismen, som i rimlig tid på förhand aviseras, eller av bestämmelser i mekanismens utformning som innebär att ekonomiska incitament som är förknippade med mekanismen upphävs om inget tillräcklighetsproblem föreligger.

Artikel 24

Befintliga mekanismer

1. Medlemsstater som tillämpar kapacitetsmekanismer den [Publikationsbyrå:
ikraftträdandet] ska anpassa sina mekanismer för att efterleva artiklarna 18, 21 och 23 i denna förordning [] **utan att det påverkar tillämpningen av åtaganden som gjorts eller avtal som ingåtts före det datumet, och utan att det påverkar unionens regler om statligt stöd enligt artiklarna 107–109 i EUF-fördraget, inbegripet beslut om statligt stöd som fattats därefter före det datumet.**

Kapitel V

Drift av överföringssystem

Artikel 25

Europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystem för el (Entso för el)

1. Systemansvariga för överföringssystemen ska samarbeta på unionsnivå genom Entso för el för att verka för att den inre elmarknaden fullbordas och fungerar väl samt för att gynna [] **handel** mellan elområden och säkerställa optimal förvaltning, samordnad drift och sund teknisk utveckling av det europeiska elöverföringsnätet.
2. Entso för el ska vid utförandet av sina uppgifter enligt unionsrätten [] bidra till att målen i den politiska ramen för klimat- och energifrågor för perioden 2020–2030 uppnås på ett effektivt och hållbart sätt, särskilt genom att bidra till en effektiv integrering av el som produceras från förnybara energikällor och till ökad energieffektivitet **samtidigt som systemsäkerheten upprätthålls**.

Artikel 26

Inrättande av Entso för el

1. De systemansvariga för överföringssystemen för el ska till kommissionen och byrån lämna in ett utkast till stadgar, en förteckning över medlemmar och ett utkast till arbetsordning, inklusive regler för hur samrådet ska gå till mellan intressenterna i Entso för el som nu ska inrättas.
2. Inom två månader från mottagandet ska byrån, efter formellt samråd med organisationer som representerar samtliga berörda parter, särskilt systemanvändare, inklusive kunder, lämna ett yttrande till kommissionen om utkastet till stadgar, medlemsförteckningen och utkastet till arbetsordning.
3. Kommissionen ska lämna ett yttrande om utkastet till stadgar, medlemsförteckningen och utkastet till arbetsordning med beaktande av det yttrande som byrån ska avge enligt punkt 2 och inom tre månader från mottagandet av byråns yttrande.
4. Inom tre månader från mottagandet av kommissionens positiva yttrande ska de systemansvariga för överföringssystemen inrätta Entso för el samt anta och offentliggöra dess stadgar och arbetsordning.
5. De dokument som avses i punkt 1 ska lämnas in till kommissionen och till byrån i händelse av ändringar av dokumenten, eller på motiverad begäran från kommissionen eller från byrån. Byrån och kommissionen ska avge ett yttrande i enlighet med punkterna 2–4.

Artikel 27

Uppgifter för Entso för el

1. Entso för el ska göra följande:
 - a) Utarbeta nätföreskrifter inom de områden som anges i artikel 55.1 för uppnåendet av de mål som anges i artikel 25.
 - b) Anta och offentliggöra en icke-bindande unionsomfattande tioårig nätutvecklingsplan, (nedan kallad unionsomfattande nätutvecklingsplan), vartannat år.
 - c) Utarbeta och anta förslag som rör den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet enligt artikel 19.2, 19.3 och 19.5 och de tekniska specifikationerna för gränsöverskridande deltagande i kapacitetsmekanismer enligt artikel 21.10.
 - d) Anta rekommendationer för samordningen av det tekniska samarbetet mellan unionens och tredjeländers systemansvariga för överföringssystem.
 - e) Anta en ram för samarbete och samordning mellan **regionala säkerhetssamordnare**.
 - f) Anta ett förslag till definition av [] **systemdriftsregionen [] i enlighet med bestämmelserna i artikel 33.**
 - fa) **Samarbeta med de systemansvariga för distributionssystemen och EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem.**
 - fb) **Främja digitalisering av överföringsnät, inklusive smarta nät och intelligenta mätsystem.**
- []

- g) Anta gemensamma verktyg för att säkerställa samordnad nätdrift under normala omständigheter och vid nödsituationer, inklusive gemensamma kriterier för klassificering av nätincidenter, och forskningsplaner, inklusive förverkligande av dessa planer genom ett effektivt forskningsprogram. Dessa verktyg ska innehålla specifikationer om bland annat
- i) ändamålsenlig information om hur samordningen av driften kan förbättras, inklusive lämplig information dagen före, under dagen och i realtid, samt hur ofta denna information lämpligast bör insamlas och vidarebefordras,
 - ii) teknikplattformen för informationsutbyte i realtid och, när så är lämpligt, teknikplattformarna för insamling, behandling och överföring av den övriga information som avses i led i, samt för genomförandet av de förfaranden som är ägnade att öka samordningen av driften mellan de systemansvariga för överföringssystemen, med målsättningen att samordningen ska bli unionsomfattande,
 - iii) hur de systemansvariga för överföringssystemen gör information om driften tillgänglig för andra systemansvariga för överföringssystem eller för någon annan enhet som vederbörligen fått i uppdrag att stödja dem med samordningen av driften, samt för byrån, och
 - iv) att de systemansvariga för överföringssystemen ska utse en kontaktpunkt för att besvara förfrågningar från andra systemansvariga för överföringssystem eller från någon instans som vederbörligen har fått ett uppdrag i enlighet med led iii, eller byråns förfrågningar om sådan information.
- h) Anta ett årsarbetsprogram.
- i) Anta en årsrapport.
- j) Genomföra och anta säsongsbundna prognoser i enlighet med artikel 9.2 i [förordningen om riskberedskap, enligt förslag i COM(2016) 862].

2. Entso för el ska rapportera till byrån om konstaterade brister när det gäller hur [] **regionala säkerhetssamordnare** inrättas och hur de utför sina uppgifter.
3. Entso för el ska offentliggöra protokollen från sina års-, styrelse- och kommittémöten och tillhandahålla allmänheten regelbunden information om sitt beslutsfattande och sin verksamhet.
4. Årsarbetsprogrammet enligt punkt 1 h ska innehålla en förteckning och beskrivning av de nätföreskrifter som ska utarbetas, en samordningsplan för nätdriften samt forsknings- och utvecklingsverksamhet som ska utföras det året och en preliminär tidsplan.
5. Entso för el ska ställa all information till förfogande som krävs för att byrån ska kunna genomföra uppgifterna enligt artikel 29.1. Systemansvariga för överföringssystem ska ställa all information till förfogande som krävs för att Entso för el ska kunna genomföra uppgifterna enligt föregående mening.
6. På begäran av kommissionen ska Entso för el lämna sina synpunkter till kommissionen i samband med antagande av riktlinjerna i enlighet med artikel 57.

Artikel 28

Samråd

1. När Entso för el utarbetar förslag i enlighet med de uppgifter som avses i artikel 27.1 ska det i ett tidigt skede och på ett öppet och transparent sätt ha omfattande samråd med alla berörda intressenter, särskilt med de organisationer som företräder alla intressenter, i enlighet med den arbetsordning de förfaranderegler som avses i artikel 26. Samrådet ska inkludera nationella tillsynsmyndigheter och andra nationella myndigheter, elhandels- och producentföretag, systemanvändare, inklusive kunder, systemansvariga för distributionssystemen, inklusive berörda branschorganisationer, tekniska organ och intressentplattformar. Samrådet ska ha till syfte att identifiera synpunkter och förslag från alla berörda parter i beslutsprocessen.
2. Samtliga dokument och protokoll från sammanträden med anknytning till de samråd som avses i punkt 1 ska offentliggöras.
3. Innan förslagen i enlighet med artikel 27.1 antas, ska Entso för el redovisa de synpunkter som framförts under samrådsförfarandet och hur dessa synpunkter har beaktats. Om synpunkterna inte har beaktats, ska skälen till det anges.

Artikel 29

Byråns övervakningsuppgifter

1. Byrån ska övervaka att Entso för el genomför sina uppgifter enligt artikel 27.1, 27.2 och 27.3 och rapportera till kommissionen.

Byrån ska övervaka hur Entso för el genomför de nätföreskrifter som har utarbetats enligt artikel 55.14. Om Entso för el inte har genomfört sådana nätföreskrifter ska byrån begära att Entso för el avger en vederbörligen motiverad förklaring till varför detta inte har skett. Byrån ska informera kommissionen om denna förklaring och avge ett yttrande över den.

Byrån ska övervaka och analysera genomförandet av de nätföreskrifter och riktlinjer som antagits av kommissionen i enlighet med artikel 54.1 och deras inverkan på harmoniseringen av de regler som syftar till att underlätta marknadsintegrering samt på icke-diskriminering, verklig konkurrens och en väl fungerande marknad, samt rapportera till kommissionen.

2. Entso för el ska lämna utkastet till unionsomfattande nätutvecklingsplan, utkastet till årsarbetsprogram med information om samrådsprocessen och övriga dokument som avses i artikel 27.1 till byrån för yttrande.

Inom två månader från mottagandet ska byrån lämna ett motiverat yttrande, tillsammans med rekommendationer till Entso för el och kommissionen, om byrån anser att utkastet till årsarbetsprogrammet eller utkastet till unionsomfattande nätutvecklingsplan som lagts fram av Entso för el inte medverkar till icke-diskriminering, verklig konkurrens och en väl fungerande marknad eller till en tillräcklig grad av gränsöverskridande sammanlänkningsmed tillträde för tredjepart.

Artikel 30

Kostnader

Kostnaderna för den verksamhet som bedrivs av Entso för el och som avses i artiklarna 25–29 och 54–57 i den här förordningen och i artikel 11 i förordning (EU) nr 347/2013 ska bäras av de systemansvariga för överföringssystemen och tas med i tariffberäkningen. Tillsynsmyndigheterna får godkänna dessa kostnader endast om de är rimliga och lämpliga.

Artikel 31

Regionalt samarbete mellan systemansvariga för överföringssystem

1. De systemansvariga för överföringssystemen ska inleda regionalt samarbete inom ramen för Entso för el för att bidra till den verksamhet som anges i artikel 27.1, 27.2 och 27.3. De ska särskilt offentliggöra en regional investeringsplan vartannat år, och får fatta investeringsbeslut baserade på denna regionala investeringsplan. Entso för el ska främja samarbete mellan systemansvariga för överföringssystem på regional nivå och därmed säkerställa driftskompatibilitet, kommunikation och övervakning avseende de uppgifter som utförs regionalt resultat inom de områden som ännu inte är harmoniserade på unionsnivå
2. De systemansvariga för överföringssystemen ska främja driftslösningar som säkerställer optimal hantering av nätet och främja utvecklingen av energiutbyte, samordnad tilldelning av gränsöverskridande kapacitet efter icke-diskriminerande marknadsbaserade metoder, med vederbörligt beaktande av fördelarna med implicita auktioner för kortfristig tilldelning och integrering av balansmekanismer och mekanismer för reservkraft.

3. Kommissionen får i syfte att uppnå målen i punkterna 1 och 2 fastställa de regionala samarbetsstrukturernas geografiska utsträckning med beaktande av befintliga regionala samarbetsstrukturer. Varje medlemsstat får främja samarbete i mer än ett geografiskt område. Kommissionen har befogenhet att anta **genomförande** [] akter i enlighet med artikel [] **62.2** när det gäller det geografiska område som omfattas av varje regional samarbetsstruktur. **De beslut och befogenheter som avses i detta stycke ska inte påverka tillämpningen av artikel 33 och ska vara föremål för samråd.** I detta syfte ska kommissionen samråda med byrån och Entso för el.

Artikel 32

Inrättande av och uppdrag för [] regionala säkerhetssamordnare

1. Senast den [*Publikationsbyrån: tolv månader efter ikraftträdandet*] ska alla systemansvariga för överföringssystem i en **systemdriftsregion** [] lämna in ett förslag på [] **förbättring av de regionala säkerhetssamordnare som inrättats i enlighet med [] den riktlinje för driften av system som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009 för godkännande av deras respektive tillsynsmyndigheter.**

Förslaget ska [] innehålla följande [] delar:

- a) **De deltagande medlemsstaterna och systemansvariga för överföringssystemen.**
- b) **Nödvändiga organisatoriska, finansiella och operativa lösningar för att säkerställa en effektiv, säker och tillförlitlig drift av det sammanlänkade överföringssystemet.**

- c) **En genomförandeplan för de regionala säkerhetssamordnarnas verksamhetsstart.**
 - d) **Stadgarna och arbetsordningen för de regionala säkerhetssamordnarna.**
 - e) **En beskrivning av samarbetsprocesserna i enlighet med artikel 35.**
 - f) **En beskrivning av arrangemangen runt de regionala säkerhetssamordnarnas skadeståndsansvar i enlighet med artikel 44.**
2. **[] Regionala säkerhetssamordnare ska inrättas i den systemdriftsregion där de ska utföra sina uppgifter och ska organiseras i en juridisk form enligt vad som avses i [] bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv [] (EU) 2017/1132¹⁵.**
3. **[] De systemansvariga för överföringssystemen ska ansvara för hanteringen av [] elflöden och ska säkerställa ett säkert, tillförlitligt och effektivt elsystem i enlighet med [] artikel 40 i [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2] och nationell lagstiftning. De regionala säkerhetssamordnarna ska genom att utföra [] uppgifter av regional betydelse som de tilldelats i enlighet med artikel 34 komplettera den roll som innehas av de systemansvariga för överföringssystemen. []**
- 4a. **De regionala säkerhetssamordnarna ska inleda arbetet med de nya uppgifterna i artikel 34.1 senast den 1 januari 2025. Alla medlemsstater i samma systemdriftsregion kan gemensamt bestämma att deras respektive regionala säkerhetssamordnare ska inleda sin verksamhet tidigare [+].**

¹⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 av den 14 juni 2017 om vissa aspekter av bolagsrätt (EUT L 169, 30.6.2017, s. 46).

Artikel 33

De [] regionala säkerhetssamordnarnas geografiska räckvidd

- 0a.** Vid tillämpningen av denna förordning ska de geografiska områden som täcks av var och en av de systemansvariga för överföringssystemen som delar samma regionala säkerhetssamordnare som inrättats i enlighet med [] den riktlinje för driften av system som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009 kallas systemdriftsregioner.
- 0b.** Regionala säkerhetssamordnare får omfatta större eller mindre geografiska områden än dem som finns enligt [] den riktlinje för driften av system som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009 I sådana fall ska respektive systemansvariga för överföringssystem lämna in ett förslag till byrån som definierar vilka systemdriftsregioner som omfattas av den regionala säkerhetssamordnaren.
1. Entso för el ska senast den [*Publikationsbyrån: sex månader efter denna förordnings ikraftträdande*] till byrån lämna ett förslag som anger vilka systemansvariga för överföringssystemen, elområden, elområdesgränser, kapacitetsberäkningsregioner och avbrottssamordningsregioner som omfattas av varje systemdriftsregion.
- 1a.** Om en medlemsstat är del av flera olika synkronområden får systemansvariga för överföringssystem samordnas av två regionala säkerhetssamordnare. För elområdesgränser som angränsar till systemdriftsregioner ska det i förslaget enligt punkt 1 anges hur samordningen mellan de regionala säkerhetssamordnarna för dessa gränser ska ske.
- 1b.** Varje regional säkerhetssamordnare ska utföra de uppgifter som anges i artikel 34.1 för systemansvariga för överföringssystemen i den systemdriftsregion där den är inrättad. []

[]

2. Inom tre månader från mottagandet av **förslaget enligt punkt 1** ska byrån antingen godkänna förslaget till systemdriftsregioner eller föreslå ändringar. I det senare fallet ska byrån samråda med Entso för el innan den antar ändringarna. Det förslag som antas ska offentliggöras på byråns webbplats.

Artikel 34

De [] regionala säkerhetssamordnarnas uppgifter

1. Varje [] regional **säkerhetssamordnare** ska utföra [] följande [] **uppgifter** (som beskrivs mer ingående i bilaga I) [] av **regional relevans för systemansvariga för överföringssystem** i systemdriftsregionen []:
- a) Samordnad kapacitetsberäkning **i enlighet med de metoder som utvecklats i enlighet med [] den riktlinje för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009.**
 - b) Samordnad kapacitetsanalys i enlighet med de metoder som utvecklats i enlighet med [] **den riktlinje för driften av system som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009.**
 - c) Utarbetande av gemensamma [] **nätmodeller i enlighet med de metoder och förfaranden som utvecklats i enlighet med [] den riktlinje för driften av system som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009.**
 - d) **Stöd till** bedömning av enhetligheten i systemskyddsplaner och återuppbyggnadsplaner hos systemansvariga för överföringssystemen **i enlighet med de förfaranden som anges i [] de nätföreskrifter för nödsituationer och återuppbyggnad som antagits på grundval av artikel 6 i förordning (EG) nr 714/2009.**

da) **Regionala prognoser, från veckan före till [] dagen före, över systemtillräcklighet och bedömning [] av riskreducerande åtgärder i enlighet med de förfaranden som anges i [] den riktlinje för driften av system som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009.**

db) **Regional samordning av avbrottsplanering i enlighet med de förfaranden som anges i [] den riktlinje för driften av system som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009.**

[]

dd) **Utbildning och certifiering av anställda vid de regionala säkerhetssamordnarna[+]**

[]

e) **Stöd till samordning och optimering av regional återuppbyggnad på begäran av systemansvariga för överföringssystemen.**

f) Efterhandsanalys och efterhandsrapportering avseende drift och störningar.

[]

[]

[]

[]

[]

[]

- m) Kartläggning av regionala krisscenarier om och i den mån de begärs enligt artikel 6.1 i [förordningen om riskberedskap enligt förslag i COM(2016) 862].
- n) Utarbetande och genomförande av årliga krissimuleringar i samarbete med behöriga myndigheter enligt artikel 12.3 i [förordningen om riskberedskap enligt förslag i COM(2016) 862].

[]

- p) Uppgifter som rör de säsongsbundna tillräcklighetsprognoserna om och i den mån de begärs enligt artikel 9. []3 i [förordningen om riskberedskap enligt förslag i COM(2016) 862].

[]

- q) Beräkna **värdet för den** maximala kapacitet kopplad till nya resurser som är tillgänglig för deltagande av utländsk kapacitet i kapacitetsmekanismer **i syfte att utfärda en rekommendation i enlighet med artikel 21.6 []**.

2.

På **gemensamt** förslag av flera tillsynsmyndigheter, efter samråd med systemansvariga för överföringssystemen och de regionala säkerhetssamordnarna, får medlemsstaterna i systemdriftsregionen gemensamt besluta att föreskriva ytterligare rådgivande samordningsuppgifter, på grundval av vilka de regionala säkerhetssamordnarna ska utfärda rekommendationer i enlighet med artikel 38. I sådana fall ska de regionala säkerhetssamordnarna utföra dessa uppgifter med utgångspunkt i de metoder som har utarbetats av de systemansvariga för överföringssystemen och godkänts av de relevanta tillsynsmyndigheterna.

3. De systemansvariga för överföringssystemen ska förse de regionala säkerhetssamordnarna med den information som det måste ha för att utföra sina uppgifter.

4. Regionala säkerhetssamordnare ska förse systemansvariga för överföringssystemen i systemdriftsregionen med all den information som är nödvändig för att genomföra de samordnande åtgärder och rekommendationer som föreslås av de regionala säkerhetssamordnarna.

Artikel 35

Samordning inom och mellan regionala säkerhetssamordnare

1. Den dagliga samordningen inom och mellan regionala säkerhetssamordnare ska skötas genom samarbetsprocesser som baseras på
 - a) arbetsformer för att ta hand om planerings- och driftsaspekter som är relevanta för de uppgifter som avses i artikel 34.1,

- b) ett förfarande för att **utbyta analyser av och samråda om de regionala säkerhetssamordnarnas förslag** med de systemansvariga för överföringssystemen i systemdriftsregionen vid utförandet av dess operativa uppdrag och uppgifter i enlighet med artikel 37 **och med andra regionala säkerhetssamordnare,**
- c) ett förfarande för att anta **samordnade åtgärder** och rekommendationer i enlighet med artikel 38,
- d) ett förfarande för att se över **samordnade åtgärder** och rekommendationer **som utfärdats av regionala säkerhetssamordnare** i enlighet med artikel 39.

Artikel 36

Arbetsformer

1. **De regionala säkerhetssamordnarna** ska utarbeta arbetsformer för att ta hand om planerings- och driftsaspekter som rör de **uppgifter** som ska utföras, med särskild hänsyn tagen till uppgifternas särdrag och krav enligt vad som anges i bilaga I. **De regionala säkerhetssamordnarna ska också utarbeta ett förfarande för översyn av dessa arbetsformer.**
2. **De regionala säkerhetssamordnarna** ska säkerställa att arbetsformerna innehåller regler för hur berörda parter ska meddelas.

Artikel 37

Samrådsförfarande

1. **De regionala säkerhetssamordnarna** ska utarbeta ett förfarande för att, vid utövandet av sina dagliga operativa uppdrag och uppgifter, organisera lämpliga och regelbundna samråd med de systemansvariga för överföringssystemen **i systemdriftsregionen, med andra regionala säkerhetssamordnare** och med intressenter. För att säkerställa att tillsynsfrågor kan behandlas ska tillsynsmyndigheterna delta när så krävs.
2. **Om så krävs får de regionala säkerhetssamordnarna samråda med medlemsstaterna i systemdriftsregionen och, i förekommande fall, deras regionala forum om frågor av politisk betydelse som inte rör de dagliga uppgifterna för de regionala säkerhetssamordnarna och genomförandet av dessa. De regionala säkerhetssamordnarna ska ta vederbörlig hänsyn till rekommendationerna från medlemsstaterna och i förekommande fall, deras regionala forum.**

Artikel 38

Samordnade åtgärder och rekommendationer

1. **Systemansvariga för överföringssystemen i en systemdriftsregion** ska utarbeta ett förfarande för att anta **samordnade åtgärder** och rekommendationer **från de regionala säkerhetssamordnarna i enlighet med kriterierna i punkterna 2–4.**

2. De regionala säkerhetssamordnarna ska fastställa samordnade åtgärder riktade till de systemansvariga för överföringssystemen i fråga om de uppgifter som avses i artikel 34.1 a och b. Systemansvariga för överföringssystemen får besluta att inte genomföra de samordnade åtgärder som utfärdats av de regionala säkerhetssamordnarna om genomförandet av de samordnade åtgärderna skulle leda till att de driftsäkerhetsgränser som fastställts av varje systemansvarig för överföringssystem i enlighet med den riktlinje för driften av system som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009 överskreds .
- 2a. Om en systemansvarig för överföringssystem, efter den översyn som inletts i enlighet med artikel 39, beslutar att inte genomföra en samordnad åtgärd av de skäl som anges i punkt 2 ska denne på ett transparent sätt och utan onödigt dröjsmål förse den regionala säkerhetssamordnaren och de systemansvariga för överföringssystemen i systemdriftsregionen med en detaljerad motivering. I sådana fall ska den regionala säkerhetssamordnaren bedöma inverkan på övriga systemansvariga för överföringssystemen i systemdriftsregionen och får föreslå en annan uppsättning samordnade åtgärder enligt förfarandet i punkt 2.
3. De regionala säkerhetssamordnarna ska anta rekommendationer riktade till de systemansvariga för överföringssystemen i fråga om de uppgifter som avses i artikel 34.1, med undantag för uppgifter som omfattas av punkt 2 i denna artikel.
4. På tillsynsmyndighetens förslag, efter samråd med de systemansvariga för överföringssystemen och de regionala säkerhetssamordnarna får medlemsstaterna i en systemdriftsregion gemensamt besluta att ge de regionala säkerhetssamordnarna befogenhet att vidta samordnade åtgärder eller fatta bindande beslut i fråga om en eller flera av de uppgifter som anges i artikel 34.1.

Artikel 39

Översyn av samordnade åtgärder och rekommendationer

1. De regionala säkerhetssamordnarna ska utarbeta ett förfarande för att se över samordnade åtgärder och rekommendationer som rör de uppgifter som beskrivs i artikel 34.
2. Förfarandet ska inledas på begäran av en eller flera av de systemansvariga för överföringssystemen i systemdriftsregionen. Efter översynen av den samordnade åtgärden eller rekommendationen ska de regionala säkerhetssamordnarna bekräfta eller ändra åtgärden.
3. Om den åtgärd som är föremål för översyn är en samordnad åtgärd i enlighet med artikel 38.2 får begäran om översyn inte medföra att den samordnade åtgärden tillfälligt upphävs, utom i fall där genomförandet av de samordnade åtgärderna skulle leda till att de driftsäkerhetsgränser som fastställts av varje systemansvarig för överföringssystem i enlighet med den riktlinje för driften av system som antagits på grundval av artikel 18 i förordning (EG) nr 714/2009 överskreds.
4. Om en systemansvarig för överföringssystem efter översynen av rekommendationen i enlighet med artikel 38. beslutar att frångå rekommendationen ska den systemansvarige för överföringssystemet lämna en motivering till de regionala säkerhetssamordnarna och till de andra systemansvariga för överföringssystemen i systemdriftsregionen.

Artikel 40

De [] regionala säkerhetssamordnarnas styrelse

1. De [] **regionala säkerhetssamordnarna** ska inrätta en styrelse för att anta åtgärder som rör deras förvaltning och för att övervaka hur de utför sina uppgifter.
2. Styrelsen ska bestå av ledamöter som företräder de systemansvariga för överföringssystemen [].
3. Styrelsen ska ansvara för att
 - a) utarbeta och godkänna stadgarna och arbetsordningen för de [] **regionala säkerhetssamordnarna**,
 - b) besluta om och införa organisationsstrukturen,
 - c) utarbeta och godkänna den årliga budgeten,
 - d) utveckla och godkänna samarbetsprocesserna [] i enlighet med artikel 35.
4. Styrelsens befogenheter får inte omfatta befogenheter som rör de dagliga uppgifterna för de [] **regionala säkerhetssamordnarna** och hur dessa utförs [].

Artikel 41

Organisationsstruktur

1. **De systemansvariga för överföringssystemen ska inrätta de nödvändiga arrangemangen för** de regionala säkerhetssamordnarnas [] förvaltning i enlighet med en struktur som stöder säkerheten för deras **uppgifter** [].
Av organisationsstrukturen ska följande framgå:
 - a) Bemyndigande, uppdrag och ansvarsområden för personal i ledande ställning.
 - b) Hierarki och rapporteringsvägar mellan organisationens olika delar och förfaranden.
2. [] **De regionala säkerhetssamordnarna** får inrätta regionala kontor för att ta hand om [] särdrag **på subregional nivå** eller understödja regionala säkerhetssamordnare för att dessa effektivt och tillförlitligt ska kunna utföra sina [] **uppgifter**.

Artikel 42

Utrustning och personal

[] **De regionala säkerhetssamordnarna** ska utrustas med alla de mänskliga, tekniska, fysiska och ekonomiska resurser som är nödvändiga för att de ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt denna förordning och utföra sina [] **uppgifter**.

Artikel 43

Övervakning och rapportering

1. **De regionala säkerhetssamordnarna** ska inrätta en process för fortlöpande övervakning av åtminstone
 - a) arbetsuppgifternas utförande,
 - b) **samordnade åtgärder** och rekommendationer som utfärdats, **i vilken utsträckning de systemansvariga för överföringssystemen har genomfört de samordnade åtgärderna och rekommendationerna** och vilka resultat som uppnåtts,
 - c) ändamålsenligheten och effektiviteten för varje **uppgift** som de ansvarar för.
2. **De regionala säkerhetssamordnarna** ska lämna in de data som framkommit genom sin fortlöpande övervakning till byrån, till tillsynsmyndigheterna **och till de systemansvariga för överföringssystemen** i systemdriftsregionen minst en gång per år.
3. **De regionala säkerhetssamordnarna** ska fastställa sina kostnader på ett transparent sätt och rapportera dem till byrån och tillsynsmyndigheterna i systemdriftsregionen.
4. **De regionala säkerhetssamordnarna** ska lämna in en årlig rapport om hur de utfört sina uppgifter till Entso för el, byrån, tillsynsmyndigheterna i systemdriftsregionen och den samordningsgrupp som inrättats enligt artikel 1 i kommissionens beslut 2012/C 353/02¹⁶.

¹⁶ Kommissionens beslut av den 15 november 2012 om inrättande av gruppen för samordning på elområdet (EUT C 353, 17.11.2012, s. 2).

5. **De regionala säkerhetssamordnarna** ska rapportera brister som fastställs i övervakningsprocessen enligt punkt 1 till Entso för el, tillsynsmyndigheterna i **regionen**, byrån och medlemsstaternas behöriga myndigheter som ansvarar för förebyggande och hantering av krissituationer. **Efter denna rapport får tillsynsmyndigheterna i regionen föreslå åtgärder för de regionala säkerhetssamordnarna för att ta itu med bristerna.**

Artikel 44

Skadeståndsansvar

I förslaget om inrättande av regionala säkerhetssamordnare i enlighet med artikel 32, ska de systemansvariga för överföringssystemen i systemdriftsregionen vidta nödvändiga åtgärder för att kunna täcka skadeståndsansvar som rör utförandet av deras arbetsuppgifter. Den metod som används för att ge detta skydd ska beakta de **regionala säkerhetssamordnarnas** rättsliga ställning och det skydd som finns tillgängligt i form av företagsförsäkring.

Artikel 45

Tioårig nätutvecklingsplan

1. Den unionsomfattande nätutvecklingsplan som avses i artikel 27.1 b ska omfatta modellbeskrivningar av det integrerade nätet, ett utvecklingsscenario samt en bedömning av systemets uthållighet.

Den unionsomfattande nätutvecklingsplanen ska särskilt

- a) bygga på nationella investeringsplaner, med beaktande av de regionala investeringsplaner som avses i artikel 12.1 och, i tillämpliga fall, på unionsaspekter av nätplanering, enligt vad som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 347/2013¹⁷, och bli föremål för en kostnads-nyttoanalys enligt vad som fastställs i artikel 11 i den förordningen,
- b) när det gäller gränsöverskridande sammanlänkningsplaner, även bygga på rimliga behov hos olika systemanvändare samt integrera de åtaganden på lång sikt från investerare som avses i artiklarna 44 och 51 i [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2], och
- c) identifiera investeringsluckor, särskilt med avseende på gränsöverskridande kapacitet.

Beträffande led c kan en översyn av de faktorer som på grund av skillnader i godkännandeförfaranden eller godkännandep Praxis hindrar en utbyggnad av den gränsöverskridande nätkapaciteten bifogas den unionsomfattande nätutvecklingsplanen.

2. Byrån ska avge ett yttrande över de nationella tioåriga nätutvecklingsplanerna i syfte att bedöma deras överensstämmelse med den unionsomfattande nätutvecklingsplanen. Om byrån konstaterar att en nationell tioårig nätutvecklingsplan inte stämmer överens med den unionsomfattande nätutvecklingsplanen ska den rekommendera att den nationella nätutvecklingsplanen eller den unionsomfattande nätutvecklingsplanen ändras på lämpligt sätt. Om en sådan nationell tioårig nätutvecklingsplan utarbetas i enlighet med artikel 51 i [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2], ska byrån rekommendera den behöriga nationella tillsynsmyndigheten att ändra den nationella tioåriga nätutvecklingsplanen i enlighet med artikel 51.7 i det direktivet och informera kommissionen om detta.

¹⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 347/2013 av den 17 april 2013 om riktlinjer för transeuropeiska energiinfrastrukturer (EUT L 115, 25.4.2013, s. 39).

Artikel 46

Kompensationsmekanism mellan systemansvariga för överföringssystem

1. De systemansvariga för överföringssystemen ska få kompensation för kostnader som uppstår till följd av att de överför gränsöverskridande transitflöden av el via sina nät.
2. Den kompensation som avses i punkt 1 ska betalas av systemansvariga för de nationella överföringssystem från vilka de gränsöverskridande flödena härstammar och de system för vilka dessa flöden är avsedda.
3. Kompensationsbetalningar ska göras regelbundet för en viss tidigare period. Vid behov ska kompensationsbetalningarna justeras i efterhand för att spegla de faktiska kostnaderna.

Den första tidsperiod för vilken kompensationsbetalningar ska göras ska fastställas enligt de riktlinjer som avses i artikel 57.

4. Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 63 när det gäller de belopp som ska betalas i kompensation.
5. Omfattningen av gränsöverskridande transitflöden som överförs och omfattningen av gränsöverskridande flöden som enligt sin bestämning börjat och/eller slutat i nationella överföringssystem, ska fastställas på grundval av faktiskt uppmätta fysiska flöden av el under en given tidsperiod.

6. De kostnader som uppstår till följd av överföring av gränsöverskridande transitflöden ska fastställas på grundval av en långsiktig uppskattning av framtida genomsnittliga faktiska kostnader med beaktande av förluster, investeringar i ny infrastruktur och en lämplig andel av kostnaderna för befintlig infrastruktur, om infrastrukturen används för överföring av gränsöverskridande flöden, varvid särskild hänsyn ska tas till behovet att försörjningstryggheten garanteras. Vid beräkningen av de kostnader som uppkommit ska erkända metoder för kostnadsberäkning användas. De vinster som uppkommer på grund av överföring i nätet av gränsöverskridande transitflöden ska beaktas för att minska den erhållna kompensationen.
7. Endast när det gäller kompensationsmekanismerna mellan systemansvariga för överföringssystem ska, om två eller flera medlemsstaters överföringsnät helt eller delvis ingår i ett enda kontrollblock, hela kontrollblocket anses ingå i en av de berörda medlemsstaternas överföringsnät, för att undvika att flöden inom kontrollblock anses som gränsöverskridande flöden enligt artikel 2.2 b och ger anledning till kompensationsbetalning enligt punkt 1 i denna artikel. De berörda medlemsstaternas tillsynsmyndigheter får avgöra vilken av de berörda medlemsstaterna som kontrollenheten som helhet ska anses tillhöra.

Artikel 47

Tillhandahållande av information

1. De systemansvariga för överföringssystemen ska upprätta mekanismer för samordning och informationsutbyte i syfte att säkerställa nätens säkerhet i samband med hantering av överbelastning.

2. De normer för säkerhet, drift och planering som tillämpas av de systemansvariga för överföringssystemen ska offentliggöras. De offentliggjorda upplysningarna ska inbegripa en allmän plan för beräkning av den sammanlagda överföringskapaciteten och säkerhetsmarginalen för överföringen, som baseras på nätets elektriska och fysiska egenskaper. Sådana planer ska godkännas av tillsynsmyndigheterna.
3. De systemansvariga för överföringssystemen ska offentliggöra beräkningar av tillgänglig överföringskapacitet för varje dag, och ange om tillgänglig överföringskapacitet redan reserverats. Dessa beräkningar ska offentliggöras på bestämda tidpunkter före själva överföringsdagen, och ska under alla omständigheter omfatta beräkningar av kapaciteten för den kommande veckan och den kommande månaden samt en kvantitativ indikation på den förväntade tillgängliga kapaciteten och dess tillförlitlighet.
4. De systemansvariga för överföringssystemen ska offentliggöra relevanta uppgifter om aggregerad prognostiserad och faktisk förbrukning, om tillgänglighet och faktiskt utnyttjande avseende produktions- och lasttillgångar, om tillgänglighet och faktiskt utnyttjande avseende näten och sammanlänkningarna och om balanseffekt och reservkapacitet. För tillgänglighet och faktiskt nyttjande av små produktions- och förbrukningsenheter kan sammanlagda skattningar användas.
5. Berörda marknadsaktörer ska tillhandahålla relevanta uppgifter till de systemansvariga för överföringssystemen.
6. Produktionsföretag som äger eller driver produktionstillgångar, av vilken minst en produktionstillgång har en installerad kapacitet på minst 250 MW, eller som kontrollerar produktionstillgångar på minst 400 MW ska under fem år hålla alla uppgifter per timme per anläggning som är nödvändiga för att det ska gå att följa upp in- och utmatning till nätet samt budgivning vid elhandel, sammanlänkingsauktioner, reservmarknader och OTC-marknader tillgängliga för den nationella tillsynsmyndigheten. Den information per anläggning och timme som ska lagras ska minst omfatta uppgifter om tillgänglig produktionskapacitet och reserver som ingår i befintliga åtaganden, inklusive tilldelning av dessa reserver per anläggning, vid tidpunkten för budgivningen och för elproduktionen.

7. De systemansvariga ska ha ett regelbundet utbyte av tillräckligt exakta uppgifter om nätet och belastningsflöden för att göra det möjligt för varje systemansvarig att beräkna belastningsflödena i sitt berörda område. Samma uppsättning uppgifter ska på begäran göras tillgängliga för tillsynsmyndigheterna och kommissionen **och medlemsstaterna**. Tillsynsmyndigheterna, **medlemsstaterna** och kommissionen ska behandla denna uppsättning uppgifter konfidentiellt, och säkerställa att alla konsulter som på deras begäran utför analysarbete på grundval av dessa uppgifter också behandlar dem konfidentiellt.

Artikel 48

Certifiering av systemansvariga för överföringssystem

1. Om kommissionen har mottagit en anmälan om certifiering av en systemansvarig för överföringssystem i enlighet med artikel 52.6 i [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2], ska den pröva denna anmälan så snart som den mottagits. Inom två månader från mottagandet av en sådan anmälan ska kommissionen till den berörda nationella tillsynsmyndigheten yttra sig om dess förenlighet med artikel 52.2 eller artikel 53 och artikel 43 i [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2].

När det yttrande som avses i första stycket utarbetas får kommissionen begära att byrån ska yttra sig om den nationella tillsynsmyndighetens beslut. I det fallet ska tvåmånadersperioden som avses i första stycket förlängas med ytterligare två månader.

I avsaknad av ett yttrande från kommissionen inom de perioder som avses i första och andra styckena ska kommissionen anses inte göra några invändningar mot tillsynsmyndighetens beslut.

2. Efter mottagandet av ett yttrande från kommissionen ska den nationella tillsynsmyndigheten inom två månader anta sitt slutliga beslut om certifiering av den systemansvarige för överföringssystemet och därvidlag ta största möjliga hänsyn till kommissionens yttrande. Tillsynsmyndighetens beslut och kommissionens yttrande ska offentliggöras tillsammans.
3. Under förfarandet får tillsynsmyndigheterna och/eller kommissionen när som helst begära sådana uppgifter från systemansvariga för överföringssystem och/eller företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet som är relevant för fullgörandet av deras skyldigheter enligt denna artikel.
4. Tillsynsmyndigheterna och kommissionen ska behandla kommersiellt känsliga uppgifter konfidentiellt.
5. Om kommissionen har mottagit en anmälan om certifiering av en systemansvarig för överföringssystem enligt artikel 43.9 i [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2] ska den fatta ett beslut angående certifiering. Tillsynsmyndigheten ska följa kommissionens beslut.

Kapitel VI

Drift av distributionssystem

Artikel 49

[] Samarbete mellan systemansvariga för distributionssystem

1. Systemansvariga för distributionssystem [] ska samarbeta på unionsnivå [] för att främja fullbordandet av och en fungerande inre marknad för el och för att främja en optimal förvaltning och en samordnad drift av distributions- och överföringssystem. []
 - 1a. **Systemansvariga för distributionssystem har rätt att organisera sig genom att inrätta en EU-enhet för systemansvariga för distributionssystem och att ansluta sig till den. EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem ska vara inrättad senast den 31 december 2022 och utföra de arbetsuppgifter och förfaranden som föreskrivs genom denna förordning i enlighet med artikel [51]. Den ska vara en expertenhet som arbetar för gemensamma europeiska intressen och får inte representera särskilda intressen eller försöka att påverka beslutsprocessen för att försvara vissa intressen.**
 - 1b. **Medlemmarna i EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem ska vara registrerade och betala en rättvis och proportionell medlemsavgift.**

Artikel 50

Inrättande av EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem []

- 0. EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem ska bestå av åtminstone en generalförsamling, en styrelse, en strategisk rådgivande grupp, expertgrupper och en generalsekreterare.**
1. [] **Senast den** [Publikationsbyrån: *tolv månader efter ikraftträdandet*] ska de systemansvariga för distributionssystemen [] till kommissionen och byrån lämna in ett utkast till stadgar **i enlighet med [artikel 50a], inklusive en uppförandekod**, en förteckning över registrerade medlemmar och ett utkast till arbetsordning, inklusive arbetsordning för samrådet med Entso för el och andra intressenter [] samt finansieringsregler, för den EU-enhet för systemansvariga för distributionssystem som ska inrättas.
- []
- []
2. Inom två månader från mottagandet ska byrån, efter formellt samråd med organisationer som representerar samtliga berörda parter, särskilt distributionssystemets användare, lämna ett yttrande till kommissionen om utkastet till stadgar, medlemsförteckningen och utkastet till arbetsordning.
3. Kommissionen ska lämna ett yttrande om utkastet till stadgar, medlemsförteckningen och utkastet till arbetsordning, med beaktande av det yttrande från byrån som föreskrivs i punkt 2, inom tre månader från mottagandet av byråns yttrande.
4. Inom tre månader från mottagandet av kommissionens yttrande ska de systemansvariga för distributionssystemen inrätta EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem och anta och offentliggöra dess stadgar och arbetsordning.

5. De dokument som avses i punkt 1 ska lämnas in till kommissionen och till byrån i händelse av ändringar av dokumenten, eller på kommissionens eller byråns motiverade begäran. Byrån och kommissionen ska avge ett yttrande i enlighet med den process som fastställs i punkterna 2–4.
6. Kostnaderna för den verksamhet som bedrivs av EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem ska bäras av de systemansvariga för distributionssystem som är registrerade medlemmar och beaktas i beräkningen av tariffer. Tillsynsmyndigheterna får godkänna dessa kostnader endast om de är rimliga och proportionerliga.

Artikel 50a

Grundläggande regler och förfaranden för EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem för el

1. **De stadgar för EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem som antas i enlighet med artikel 50 ska säkra följande principer:**
 - a) **Endast registrerade medlemmar får delta i arbetet i EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem, med möjlighet att delegera arbetsuppgifter till andra medlemmar.**
 - b) **Strategiska beslut om verksamheten i EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem samt politiska riktlinjer för styrelsen ska antas av generalförsamlingen.**
 - c) **Generalförsamlingen ska anta sina beslut**
 - **med 65 % av de röster som tilldelats generalförsamlingens medlemmar,**
 - **varvid varje medlem ska ha ett antal röster som är proportionellt till antalet kunder och**
 - **slutresultatet stöds av minst 55 % av generalförsamlingens medlemmar.**

- d) **Generalförsamlingens beslut kan blockeras – med 35 % av de röster som tilldelats generalförsamlingens medlemmar,**
- **varvid varje medlem ska ha ett antal röster som är proportionellt till antalet kunder och**
 - **slutresultatet stöds av minst 25 % av generalförsamlingens medlemmar.**
- e) **Styrelsen ska utses av generalförsamlingen för en mandatperiod på upp till 4 år.**
- f) **Styrelsen ska utse ordföranden och de tre vice ordförandena bland sina ledamöter.**
- g) **Samarbetet mellan systemansvariga för distributionssystem och systemansvariga för överföringssystem i enlighet med artiklarna 52 och 53 ska ledas av styrelsen.**
- h) **Styrelsebeslut ska antas med enkel majoritet på 15 röster.**
- i) **På förslag av styrelsen ska generalsekreteraren utses av generalförsamlingen bland dess medlemmar för en mandatperiod på fyra år som kan förnyas en gång.**
- j) **Generalförsamlingen ska, på förslag av styrelsen, utse expertgrupper, som får bestå av högst 30 medlemmar per grupp, varav högst en tredjedel får vara icke-medlemmar. Dessutom ska en expertgrupp med landsrepresentanter inrättas, bestående av exakt en representant för systemansvariga för distributionssystem från varje medlemsstat.**

2. De förfaranden som antas av EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem ska säkra att medlemmarna behandlas rättvist och proportionellt och återspegla den geografiska och ekonomiska strukturen bland dess medlemmar. I förfarandena ska i synnerhet följande föreskrivas:
- a) Styrelsen ska bestå av styrelseordföranden och 27 medlemsrepresentanter, av vilka:
- [] 9 företräder medlemmar med fler än en miljon nätanvändare,
 - [] 9 företräder medlemmar med fler än 100 000 men färre än en miljon nätanvändare, och
 - [] 9 företräder medlemmar med färre än 100 000 nätanvändare.
- ab) Företrädare för befintliga organisationer för systemansvariga för distributionssystem får delta som observatörer vid styrelsemötena.
- b) Styrelsen får inte bestå av fler än tre representanter för medlemmar som är baserade i samma medlemsstat eller från samma industrigrupp.
- c) Det ska utses en vice ordförande i styrelsen från varje kategori av medlemsrepresentanter som beskrivs i a) ovan.
- e) Representanter för medlemmar som är baserade i en och samma medlemsstat eller från samma industrigrupp får inte utgöra majoriteten av expertgruppens deltagare.
- f) Styrelsen ska inrätta en strategisk rådgivande grupp som avger yttranden till styrelsen och expertgrupperna och som består av representanter för de europeiska organisationerna för systemansvariga för distributionssystem och representanter för de medlemsstater som inte är företrädade i styrelsen.

Artikel 51

Uppgifter för EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem

1. EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem ska ha följande uppgifter:

(ledens ordningsföljd har ändrats)

- a) *(tidigare f)* Delta i utarbetandet av nätföreskrifter **som är av betydelse för driften och planeringen av distributionsnät och den samordnade driften av överförings- och distributionsnät** i enlighet med artikel 55.
- b) *(tidigare a)* [] **Främja** drift och planering av [] distributionsnät **i samverkan med driften och planeringen av överföringsnät.**
- c) *(tidigare b)* **Underlätta** integrering av förnybara energiresurser, decentraliserad produktion och andra resurser som ingår i distributionsnätet, t.ex. energilagring.
- d) *(tidigare c)* [] **Underlätta**[] efterfråge**flexibilitet och marknadstillträde för användare av distributionsnät.**
- e) *(tidigare d)* **Bidra till** digitaliseringen av distributionssystem [], inklusive smarta nät och intelligenta mätsystem.
- f) *(tidigare e)* **Stödja utvecklingen av datahantering, it-säkerhet och dataskydd i samarbete med berörda myndigheter och reglerade enheter.**

2. EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem ska dessutom
- a) samarbeta med Entso för el [] när det gäller övervakningen av genomförandet av nätföreskrifter och riktlinjer som är relevanta för drift och planering avseende distributionsnät och en samordnad drift av överförings- och distributionsnät, och som antas enligt denna förordning,
 - b) samarbeta med Entso för el [] samt anta bästa praxis för samordnad drift och planering avseende överförings- och distributionsnät, inklusive datautbyte mellan systemansvariga och samordning av decentraliserade energiresurser,
- []
- d) anta ett årligt arbetsprogram och en årlig rapport,
 - e) verka i full överensstämmelse med konkurrensreglerna **och säkerställa neutralitet.**

Artikel 52

Samråd i processen för utarbetande av nätföreskrifter

1. När EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem utarbetar möjliga nätföreskrifter enligt artikel 55 ska den i ett tidigt skede och på ett öppet och transparent sätt ha ett omfattande samråd med alla berörda intressenter, särskilt med de organisationer som företräder alla intressenter, i enlighet med den arbetsordning som avses i artikel 50. Samrådet ska inkludera [] tillsynsmyndigheter och andra nationella myndigheter, elhandels- och producentföretag, systemanvändare, inklusive kunder, [] tekniska organ och intressentplattformar. Samrådet ska ha till syfte att identifiera synpunkter och förslag från alla berörda parter i beslutsprocessen.

2. Samtliga dokument och protokoll från sammanträden med anknytning till de samråd som avses i punkt 1 ska offentliggöras.
3. EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem ska beakta de synpunkter som lämnats under samrådet. Innan förslag till nätföreskrifter som avses i artikel 55 antas ska EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem redovisa hur de synpunkter som mottagits under samrådet har beaktats. Om synpunkterna inte har beaktats, ska skälen till det anges.

Artikel 53

Samarbete mellan systemansvariga för distributionssystem och systemansvariga för överföringssystem

1. Systemansvariga för distributionssystem **och systemansvariga för överföringssystem** ska samarbeta med **varandra** [] i planeringen och driften av sina nät. Framför allt ska systemansvariga för överförings- och distributionssystem utbyta all nödvändig information och data som rör prestanda för produktionstillgångar och efterfrågefleksibilitet, den dagliga driften av sina nät och den långsiktiga planeringen av nätinvesteringar, i syfte att säkerställa en kostnadseffektiv, säker och tillförlitlig utveckling och drift av sina nät.
2. Systemansvariga för överförings- och distributionssystem ska samarbeta **med varandra** för att uppnå en samordnad tillgång till resurser, såsom decentraliserad produktion, energilagring eller efterfrågefleksibilitet, som kan fylla särskilda behov i både distributionssystemet och överföringssystemet.

Kapitel VII

Nätföreskrifter och riktlinjer

Artikel 54

Antagande av nätföreskrifter och riktlinjer

1. Kommissionen får, med beaktande av befogenheterna i artiklarna 55 och 57, anta [] **genomförandeakter**. Sådana [] **genomförandeakter** får antingen antas som nätföreskrifter på grundval av textförslag som utarbetas av Entso för el eller, om så beslutas i prioritetsförteckningen enligt artikel 55.2, av EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem **om så är lämpligt i samarbete med Entso för el** och byrån enligt förfarandet i artikel 55, eller som riktlinjer enligt förfarandet i artikel 57.

2. Nätföreskrifterna och riktlinjerna
[]
 - a) ska säkerställa att de föreskriver den grad av harmonisering som minst behövs för att uppnå denna förordnings syfte,
 - a) ska beakta regionala särdrag, om så är lämpligt,

- b) får inte gå utöver vad som är nödvändigt för detta ändamål, och
- c) får inte påverka medlemsstaternas rätt att fastställa nationella nätföreskrifter som inte har någon inverkan på [] handel **mellan elområden**.

Artikel 55

Utarbetande av nätföreskrifter

1. Kommissionen har befogenhet att anta [] **genomförandeakter** i enlighet med artikel [] **62.2 för att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning genom att [] utarbeta nätföreskrifter inom följande områden:**
 - a) Reglerna för nätets driftsäkerhet och tillförlitlighet, inklusive regler för nätreservkapacitet i överföringssystem, **inklusive systemdrifttillstånd, korrigerande åtgärder och gränser för driftsäkerhet, spänningsreglering och hantering av reaktiv effekt, hantering av kortslutningsström, hantering av effektflöde, analys och hantering av oförutsedda händelser, skyddsutrustning och skyddsprogram, datautbyte, överensstämmelse, utbildning, analys av driftplanering och driftsäkerhet, regional samordning av driftsäkerheten, samordnad avbrottsplanering, tillgänglighetsplaner för relevanta tillgångar, tillräcklighetsanalys, stödtjänster, planering samt datamiljöer för driftplanering.**
 - b) Regler för nätanslutning, **inklusive anslutning av förbrukningsanläggningar som är anslutna till överföringssystem, distributionsanläggningar och distributionssystem som är anslutna till överföringssystem, anslutning av förbrukningsenheter som används för att tillhandahålla efterfrågefleksibilitet, krav för nätanslutning av generatorer, krav för nätanslutning av system för högspänd likström, krav för likströmsanslutna kraftparksmoduler och bortre omriktarstationer för högspänd likström samt förfaranden för driftsmeddelanden för nätanslutning.**

- c) Regler för tredjepartstillträde.
- d) Regler för informationsutbyte och balansavräkning.
- e) Regler för driftskompatibilitet.
- f) Rutiner och procedurer för störningssituationer, **inklusive systemskyddsplaner, återuppbyggnadsplaner, samspel med marknaden, informationsutbyte och kommunikation samt verktyg och anläggningar.**
- g) Regler för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning, [] **inklusive metoder och processer för beräkning av dagen före-, intradagskapacitet och terminsbaserad kapacitet, nätmodeller, konfigurering av elområden, omdirigering och motköp, handelsalgoritmer, gemensam dagen före- eller intradagskoppling, garanterad tilldelad kapacitet mellan elområden, fördelning av intäkter från överbelastning, risksäkring för överföring mellan elområden, nomineringsförfaranden samt täckning av kostnader för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning.**
- h) Regler för elhandel avseende tillhandahållande av tjänster för tillträde till nätet på teknisk nivå och på driftsnivå samt systembalans, **inklusive funktioner och ansvarsområden, plattformar för utbyte av balansenergi, stängningstider, krav för standardprodukter och specifika produkter, upphandling av balanstjänster, tilldelning av kapacitet mellan elområden för utbyte av balanstjänster eller delning av reserver, avräkning av balansenergi, avräkning av energiutbyte mellan systemansvariga, avräkning av obalanser och avräkning av balanskapacitet.**
- i) Regler för transparens.
- j) Balanshantering, inklusive regler för effektreserv för nätet, **inklusive lastfrekvensreglering, definierande parametrar och målparameter för frekvenskvalitet, frekvenshållningsreserver, frekvensåterställningsreserver, ersättningsreserver, utbyte och delning av reserver, gränsöverskridande aktivering av reserver, processer för tidsreglering och transparens i information.**

k) Regler för harmoniserade avgiftsstrukturer [] för överföring [i **enlighet med vad avses i artikel 16**] [], inklusive lokaliseringssignaler och regler för kompensation mellan systemansvariga för överföringssystem, energieffektivitet för elnät.

m) Regler för icke-diskriminerande, transparent tillhandahållande av ej frekvensrelaterade stödtjänster, inklusive reglering av stabil spänning, tröghet, snabb reaktiv ströminmatning, **tröghet för upprätthållande av nätstabiliteten, kortslutningsström, förmåga till dödnätsstart och förmåga till ö-drift.**

[]

o) **Sektorspecifika regler för it-säkerhetsaspekter [] av gränsöverskridande elflöden [] rörande gemensamma minimikrav, planering, övervakning, rapportering och krishantering.**

[]

2. Kommissionen ska, efter samråd med byrån, Entso för el, **EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem** och de andra berörda intressenterna vart tredje år upprätta en prioritetsförteckning över de i punkt 1 angivna områden som ska inbegripas i utarbetandet av nätföreskrifter. Om sakinnehållet i nätföreskriften direkt berör driften av distributionssystemet och **inte i första hand** är av [] betydelse för överföring får kommissionen begära att EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem, [] i **samarbete med** Entso för el, sammankallar en redaktionskommitté och lämnar in ett förslag till nätföreskrift till byrån.

3. Kommissionen ska uppmana byrån att, inom en rimlig tidsfrist som inte överstiger sex månader, lämna in en icke-bindande ramriktlinje (nedan kallad *ramriktlinje*), i vilken det anges klara och objektiva principer för utarbetande av nätföreskrifter som rör de områden som anges i prioritetsförteckningen. Kommissionens begäran kan innehålla villkor som ska behandlas inom ramriktlinjen. Varje ramriktlinje ska bidra till marknadsintegrering, icke-diskriminering, effektiv konkurrens och en väl fungerande marknad. Efter en motiverad ansökan från byrån får kommissionen förlänga denna period.
4. Byrån ska på ett öppet och transparent sätt under en period på minst två månader formellt samråda med Entso för el, med EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem och med de andra berörda intressenterna om ramriktlinjen.
5. Byrån ska lämna in en icke-bindande ramriktlinje till kommissionen, när den åläggs att göra detta enligt punkt 3. Byrån ska granska den icke-bindande ramriktlinjen och återlämna den till kommissionen, när den åläggs att göra detta enligt punkt 6.
6. Om kommissionen anser att ramriktlinjen inte medverkar till marknadsintegrering, icke-diskriminering, verklig konkurrens och en väl fungerande marknad, får den begära att byrån ser över ramriktlinjen inom en rimlig tidsfrist och lämnar in den till kommissionen på nytt.
7. Om byrån underlåter att lämna in en ramriktlinje eller en reviderad ramriktlinje inom den period som kommissionen angett i punkt 3 eller 6, ska kommissionen utarbeta ramriktlinjen i fråga.
8. Kommissionen ska uppmana Entso för el eller EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem [] i **samarbete med Entso för el**, om så bestäms i prioritetsförteckningen enligt punkt 2, att för byrån lägga fram ett förslag till nätföreskrifter som överensstämmer med den relevanta ramriktlinjen inom en rimlig period som inte överstiger tolv månader.

9. Entso för el eller EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem, om så bestäms i prioriteringsförteckningen enligt punkt 2, ska sammankalla en redaktionskommitté som stöd i utarbetandet av nätföreskrifterna. Redaktionskommittén ska bestå av företrädare för Entso för el och byrån samt, **om så är lämpligt, för EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem** och, om så är lämpligt, av nominerade elmarknadsoperatörer och ett begränsat antal av de huvudsakliga intressenterna. Entso för el eller EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem **i samarbete med Entso för el**, om så bestäms i prioriteringsförteckningen enligt punkt 2, ska utarbeta förslag till nätföreskrifter inom de områden som anges i punkt 1 på uppmaning av kommissionen i enlighet med punkt 8.
10. Byrån ska granska nätföreskriften och säkerställa att nätföreskriften överensstämmer med den relevanta ramriktlinjen och bidrar till marknadsintegrering, icke-diskriminering, effektiv konkurrens och en väl fungerande marknad och lämna den granskade nätföreskriften till kommissionen inom sex månader från den dag då förslaget togs emot. I det förslag som lämnas in till kommissionen ska byrån ta hänsyn till de synpunkter som tillhandahållits av samtliga inblandade parter under det utarbetande av förslaget som letts av Entso för el eller EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem, och formellt samråda med de berörda intressenterna om den version som ska lämnas in till kommissionen.
11. Om Entso för el eller EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem har underlåtit att utarbeta en nätföreskrift inom den tidsperiod som kommissionen har fastställt enligt punkt 8, får kommissionen uppmana byrån att utarbeta ett utkast till nätföreskrift på grundval av den relevanta ramriktlinjen. Byrån får inleda ytterligare ett samråd under utarbetandet av en nätföreskrift enligt denna punkt. Byrån ska lämna in ett utkast till nätföreskrift som utarbetats enligt denna punkt till kommissionen och får rekommendera att den antas.

12. Kommissionen får på eget initiativ, om Entso för el eller EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem har underlåtit att utarbeta en nätföreskrift eller byrån har underlåtit att utarbeta ett utkast till nätföreskrift enligt punkt 11 i denna artikel, eller efter rekommendation från byrån enligt punkt 10 i denna artikel, anta en eller flera nätföreskrifter på de områden som omfattas av punkt 1.
13. Om kommissionen på eget initiativ föreslår att en nätföreskrift ska antas ska den under en period som inte understiger två månader samråda med byrån, Entso för el och alla berörda intressenter om ett utkast till nätföreskrift.
14. Denna artikel påverkar inte kommissionens rätt att anta och ändra riktlinjerna enligt artikel 57. Den får inte påverka möjligheten för Entso för el att utarbeta icke-bindande riktlinjer inom de områden som fastställs i punkt 1, förutsatt att detta inte rör områden som omfattas av en begäran som kommissionen riktat till Entso för el. Denna vägledning ska föreläggas byrån för yttrande. Entso för el ska ta vederbörlig hänsyn till detta yttrande.

Artikel 56

Ändring av nätföreskrifter

1. **Till och med den 31 december 2025** har kommissionen befogenhet att anta [] **genomförandeakter** i enlighet med artikel [] **62.2** när det gäller ändring av nätföreskrifter **inom de områden som anges i artikel 55.1** och enligt förfarandet i artikel 55. []

2. Personer som kan ha intresse av en nätföreskrift som har antagits i enlighet med artikel 55, inklusive Entso för el, EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem, **tillsynsmyndigheter**, systemansvariga för **distributionssystem och** överföringssystem, nätanvändare och konsumenter, får föreslå byrån utkast till ändringar av denna nätföreskrift. Byrån får också föreslå ändringar på eget initiativ [].
3. Byrån får lägga fram motiverade förslag till ändringar för kommissionen, [] med en förklaring av hur förslagen är förenliga med de mål för nätföreskrifterna som anges i artikel 55.2. Byrån ska, när den bedömer att ett ändringsförslag är tillåtligt och när det gäller ändringar på eget initiativ, samråda med alla intressenter i enlighet med artikel 15 i [omarbetning av förordning (EG) 713/2009 enligt förslag i COM(2016) 863/2].
4. **Till och med den 31 december 2025** har kommissionen befogenhet att, med beaktande av byråns förslag, anta ändringar av alla nätföreskrifter som har antagits enligt artikel 55 som **genomförandeakter** [] i enlighet med artikel [] **62.2**.

[]

Artikel 57

Riktlinjer

1. **Till och med den 31 december 2025** får kommissionen anta bindande riktlinjer på de områden som anges nedan. **Dessa riktlinjer ska antas som genomförandeakter i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 62.2.**
2. **Fram till den 31 december 2025** får kommissionen anta [] **genomförandeakter** som en riktlinje på områden där sådana akter får utarbetas även enligt förfarandet för nätföreskrifter enligt artikel 55.1.

3. Riktlinjer får antas för kompensationsmekanismen mellan systemansvariga för överföringssystem. De ska, i enlighet med principerna i artiklarna 46 och 16, innehålla följande:
- a) Uppgifter avseende förfarandet för att fastställa vilka systemansvariga för överföringssystem som är skyldiga att betala kompensation för gränsöverskridande flöden, inklusive när det gäller uppdelning mellan systemansvariga för nationella överföringssystem från vilka de gränsöverskridande flödena härstammar och de system som dessa flöden är avsedda för, i enlighet med artikel 46.2.
 - b) Uppgifter avseende det betalningsförfarande som ska tillämpas, inklusive fastställande av den första tidsperioden för vilken kompensation ska betalas, i enlighet med artikel 46.3 andra stycket.
 - c) Uppgifter avseende de metoder som ska användas för att bestämma de överförda gränsöverskridande transitflöden, för vilka ersättning ska betalas enligt artikel 46, vad avser både kvantitet och typ av flöden, och bestämningen av omfattningen av sådana flöden som börjar och/eller slutar i enskilda medlemsstaters överföringssystem, i enlighet med artikel 46.5.
 - d) Uppgifter avseende de metoder som ska användas för att fastställa vilka kostnader och vinster som uppkommit till följd av överföring av gränsöverskridande transitflöden, i enlighet med artikel 46.6.
 - e) Uppgifter avseende behandlingen i samband med kompensationsmekanismen mellan systemansvariga för elflöden som har sitt ursprung i eller slutar i länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.
 - f) De nationella systemens delaktighet, när dessa är sammanlänkade genom likströmsledning, i enlighet med artikel 46.

4. I riktlinjerna kan det också fastställas lämpliga regler när det gäller avgifter för producenter, energilagring och kunder (efter belastning) som tillämpas i de nationella tariffsystemen för [] överföring [], inklusive beaktandet av kompensationsmekanismen mellan systemansvariga för avgifterna i de nationella näten och tillhandahållande av lämpliga och effektiva lokaliseringssignaler i enlighet med principerna i artikel 16.

Riktlinjerna kan sörja för lämpliga och effektiva harmoniserade lokaliseringssignaler på unionsnivå.

En eventuell harmonisering i detta avseende ska inte hindra att medlemsstaterna tillämpar mekanismer för att säkerställa att avgifter för tillträde till nät som betalas av kunder (belastning) är jämförbara inom hela deras territorium.

5. Vid behov får riktlinjer för vilken lägsta harmoniseringsgrad som behövs för att uppnå denna förordnings syfte ange följande:
- a) Uppgifter avseende bestämmelser om elhandel. b) Uppgifter avseende bestämmelser om investeringsstöd för sammanlänkningskapacitet inklusive lokaliseringssignaler.
6. Kommissionen får anta riktlinjer för hur driften ska samordnas på unionsnivå mellan de systemansvariga för överföringssystemen. Dessa riktlinjer ska överensstämma med och bygga på de nätföreskrifter som avses i artikel 55 i denna förordning och bygga på de antagna specifikationerna, vilka avses i artikel 27.1 g i denna förordning. Vid antagandet av dessa riktlinjer ska kommissionen ta hänsyn till de olika krav som ställs på driften på regional och nationell nivå.

[Dessa riktlinjer ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 62.2.]

7. När kommissionen antar eller ändrar riktlinjer, ska den samråda med byrån, Entso för el, **EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem** och andra intressenter när detta är relevant.

Artikel 58

Medlemsstaternas rätt att besluta om mer detaljerade åtgärder

Denna förordning påverkar inte medlemsstaternas rätt att behålla eller införa åtgärder som innehåller mer ingående bestämmelser än dem som anges i denna förordning, i de riktlinjer som avses i artikel 57 eller i de nätföreskrifter som avses i artikel 55, förutsatt att dessa åtgärder inte **står i strid med** unionslagstiftningen [].

Artikel 58a

Senast den 31 december 2023 ska kommissionen göra en bedömning av befintliga genomförandeakter som innehåller nätföreskrifter och riktlinjer i syfte att utvärdera vilka delar som med fördel skulle kunna införas i unionslagstiftningsakter avseende den inre marknaden för el och hur befogenheterna för nätföreskrifter och riktlinjer i enlighet med artiklarna 55 och 57 skulle kunna ses över. Kommissionen ska förelägga Europaparlamentet och rådet en detaljerad rapport om denna bedömning. Rapporten ska i förekommande fall åtföljas av lagstiftningsförslag där kommissionens bedömning följs upp.

Kapitel VIII

Slutbestämmelser

Artikel 59

Nya sammanlänknings

1. Nya likströmssammanlänknings får, på begäran och för en begränsad tidsperiod, beviljas undantag från bestämmelserna i artikel 17.2 i denna förordning och artiklarna 6, 43 och artikel 59.6 och 60.1 i [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2] om samtliga följande villkor är uppfyllda:
 - a) Investeringen stärker konkurrensen på elförsörjningsområdet.
 - b) Den risknivå som är förenad med investeringen är sådan att ett undantag är en förutsättning för att investeringen ska bli av.
 - c) Sammanlänknings måste ägas av en fysisk eller juridisk person som åtminstone till den juridiska formen är skild från de systemansvariga inom vilkas system sammanlänknings kommer att byggas upp.
 - d) Debitering sker av sammanlänknings användare.
 - e) Sedan det partiella öppnandet av marknaden i enlighet med artikel 19 i Europaparlamentets och rådets direktiv 96/92/EG¹⁸ har ingen del av kapital- eller driftskostnaderna för sammanlänknings kunnat återvinnas som del av avgifterna för användnings av de överförings- eller distributionssystem som sammanbinds av sammanlänknings.

¹⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 96/92/EG av den 19 december 1996 om gemensamma regler för den inre marknaden för el (EGT L 27, 30.1.1997, s. 20).

- f) Undantaget får inte skada konkurrensen eller en effektivt fungerande inre marknad för el, eller hindra att det reglerade system till vilket sammanlänkningen är kopplad fungerar effektivt.
2. Punkt 1 ska i undantagsfall även tillämpas på växelströmssammanlänkningar, förutsatt att kostnaderna och riskerna för investeringarna i fråga är särskilt höga i jämförelse med de kostnader och risker som normalt är förknippade med en växelströmssammanlänkning mellan de nationella överföringssystemen i två grannländer.
3. Punkt 1 ska även tillämpas på väsentliga kapacitetsökningar i befintliga sammanlänkningar.
4. Tillsynsmyndigheterna i de berörda medlemsstaterna ska, från fall till fall, besluta om det undantag som avses i punkterna 1, 2 och 3. Ett undantag får gälla hela eller delar av den nya sammanlänkningens kapacitet, eller den befintliga sammanlänkningen med en väsentligt ökad kapacitet.

Inom två månader från det datum då en begäran om undantag mottogs av den sista av de berörda tillsynsmyndigheterna får byrån avge ett rådgivande yttrande till dessa tillsynsmyndigheter, vilket kan ligga till grund för deras beslut.

När beslut fattas om att bevilja undantag, ska det i varje enskilt fall övervägas om villkor måste anges för undantagets varaktighet och för icke-diskriminerande tillträde till sammanlänkningen. När dessa villkor fastställs ska särskild hänsyn tas till den ökade kapacitet som ska byggas upp eller till ändringen av befintlig kapacitet, till projektets tidsplan och till nationella förhållanden.

Innan ett undantag beviljas ska tillsynsmyndigheterna i de berörda medlemsstaterna fatta beslut om de regler och mekanismer som ska gälla för hantering och tilldelning av kapacitet. Regler för hantering av överbelastning ska inkludera en skyldighet att erbjuda outnyttjad kapacitet på marknaden, och att användare av anläggningen ska ges rätt att handla med sina avtalade kapaciteter på andrahandsmarknaden. Vid bedömningen av de kriterier som anges i punkt 1 a, b och f, ska resultaten av kapacitetstilldelningen beaktas.

Om samtliga berörda tillsynsmyndigheter har enats om beslutet om undantag inom sex månader ska de underrätta byrån om sitt beslut.

Beslut om undantag, inklusive eventuella villkor enligt andra stycket, ska motiveras och offentliggöras i vederbörlig ordning.

5. Byrån ska fatta det beslut som avses i punkt 4
 - a) om inte samtliga berörda tillsynsmyndigheter har kunnat nå någon överenskommelse inom sex månader från den dag då en begäran om undantag lades fram för den sista av dessa tillsynsmyndigheter, eller
 - b) på gemensam begäran av de berörda tillsynsmyndigheterna.

Innan byrån fattar ett sådant beslut ska den samråda med de berörda tillsynsmyndigheterna och sökandena.

6. Medlemsstaterna får, utan hinder av punkterna 4 och 5, föreskriva att tillsynsmyndigheten eller byrån, alltefter omständigheterna, ska avge sitt yttrande om förfrågan om undantag till det relevanta organet i medlemsstaten inför det formella beslutet. Detta yttrande ska offentliggöras tillsammans med beslutet.

7. Tillsynsmyndigheten ska efter mottagandet utan dröjsmål översända en kopia av varje begäran om undantag till byrån och till kommissionen för information. De berörda tillsynsmyndigheterna eller byrån (de anmälände organen) ska utan dröjsmål underrätta kommissionen om beslutet tillsammans med alla relevanta uppgifter som rör beslutet. Dessa uppgifter får överlämnas till kommissionen i samlad form med möjlighet för kommissionen att fatta ett välgrundat beslut. Uppgifterna ska särskilt innehålla följande:
- a) Detaljerad motivering som utgör grunden för att undantaget beviljades eller nekades, inklusive de ekonomiska uppgifter som motiverade behovet av ett undantag.
 - b) Den analys som har gjorts om hur beviljandet av undantaget påverkar konkurrensen och den inre elmarknadens sätt att fungera.
 - c) Skälen till tidsperioden och den del av den totala kapaciteten i den ifrågavarande sammanlänknings för vilken undantaget har beviljats.
 - d) Resultatet av samrådet med de berörda tillsynsmyndigheterna.
8. Kommissionen får, inom 50 arbetsdagar från mottagandet av en anmälan enligt punkt 7, besluta om att begära att de anmälände organen ska ändra eller återkalla beslutet om beviljande av ett undantag. Den perioden på 50 arbetsdagar kan förlängas med ytterligare 50 arbetsdagar om kommissionen önskar ytterligare uppgifter. Denna ytterligare period ska inledas dagen efter det att fullständiga uppgifter mottagits. Den inledande perioden kan också förlängas efter godkännande av både kommissionen och de anmälände organen.

Om de begärda uppgifterna inte lämnas inom den period som anges i begäran, ska anmälan anses vara återkallad om inte perioden innan den löpte ut har förlängts efter godkännande av både kommissionen och de anmälade organen, eller om de anmälade organen i ett vederbörligen motiverat meddelande har informerat kommissionen om att de anser att anmälan innehåller fullständiga uppgifter.

De anmälade organen ska följa ett kommissionsbeslut om ändring eller återkallande av beslutet om undantag inom en månad från dess antagande och de ska informera kommissionen därom.

Kommissionen ska behandla kommersiellt känslig information konfidentiellt.

Kommissionens godkännande av ett beslut om undantag ska upphöra att gälla efter två år från antagandet, om byggandet av sammanlänkningen ännu inte har påbörjats, och efter fem år från antagandet om sammanlänkningen inte har kunnat tas i drift, om inte kommissionen fastslår, på grundval av en motiverad ansökan från de anmälade organen, att de eventuella förseningarna beror på omfattande hinder som den person som beviljats undantaget inte kan påverka.

9. Om de berörda medlemsstaternas tillsynsmyndigheter beslutar att ändra ett beslut enligt punkt 1 ska de utan dröjsmål anmäla detta beslut till kommissionen, tillsammans med all relevant information beträffande beslutet. Punkterna 1–8 ska tillämpas på detta anmälda beslut, med hänsyn tagen till särdragen i det befintliga undantaget.

10. Kommissionen får på begäran eller på eget initiativ ta upp förfarandet på nytt
- a) om det har skett en väsentlig förändring av omständigheterna på vilka beslutet baserades, med vederbörlig hänsyn tagen till parternas berättigade förväntningar och till den ekonomiska jämvikten som uppnåtts i det ursprungliga beslutet om undantag,
 - b) om de berörda företagen åsidosätter sina åtaganden, eller
 - c) om beslutet grundar sig på ofullständiga, oriktiga eller vilseledande uppgifter som parterna har lämnat.
11. Kommissionen har befogenhet att anta delegerade akter in enlighet med artikel 63 när det gäller antagande av riktlinjer för tillämpningen av de villkor som avses i punkt 1 och att och fastställa det förfarande som ska följas vid tillämpningen av punkterna 4, 7, 8, 9 och 10.

Artikel 59a

Undantag

1. **Kommissionen får ansöka om undantag från de tillämpliga bestämmelserna i artiklarna 3, 5, 6.1, 7.1, 7.4, 8–10, 13–15, 17–22, 23.1, 23.2, 23.4, 23.5, 23.5a, 24, 32–44 och 48 i följande fall:**
 - a) **Medlemsstaterna kan visa att det finns påtagliga problem med driften av deras små isolerade och anslutna system. I detta fall ska undantaget vara tidsbegränsat och förenat med villkor som syftar till ökad konkurrens och integration med den inre marknaden.**
 - b) **För yttersta randområden i den mening som avses i artikel 349 i EUF-fördraget, som av uppenbara fysiska skäl inte kan sammanlänkas med den europeiska marknaden för el. I detta fall ska undantaget inte vara tidsbegränsat.**

I båda fallen ska undantaget vara förenat med villkor som ska säkerställa att det inte hindrar övergången till förnybar energi.

När kommissionen beviljar ett undantag ska den i sitt beslut återge i vilken utsträckning undantagen måste ta hänsyn till tillämpningen av nätföreskrifter och riktlinjer.

Om ett undantag beviljas ska kommissionen, med beaktande av respekten för konfidentialitet, underrätta medlemsstaterna om dessa ansökningar innan den fattar beslut.

- 2. Artiklarna 3, 4, 5, 6.1, 6.2 c, 6.2 h, 7–10, 12–15, 17–22, 23.1, 23.2, 23.5, 23.5a, 23.4b, 24, 31.2, 31.3, 32–44, 46 och 48 ska inte tillämpas på Cypern förrän landets överföringssystem har anslutits till andra medlemsstaters överföringssystem genom sammanlänkningar.**

Om det cypriotiska överföringssystemet inte senast den 1 januari 2026 har anslutits till andra medlemsstaters överföringssystem genom sammanlänkningar ska Cypern bedöma behovet av undantag från dessa bestämmelser, och landet får lämna in en ansökan om ett fortsatt undantag till kommissionen. Kommissionen ska bedöma huruvida tillämpningen av de olika bestämmelserna riskerar att orsaka påtagliga problem med driften av elsystemet i Cypern eller huruvida deras tillämpning i Cypern förväntas gagna marknadens funktion. Utifrån denna bedömning ska kommissionen utfärda ett motiverat beslut om förlängning, helt eller delvis, av undantaget; beslutet ska offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning.

- 3. Bestämmelserna i denna förordning ska inte påverka tillämpningen av de undantag som beviljas i enlighet med [eldirektivet]**

Artikel 60

Tillhandahållande av information och konfidentialitet

1. Medlemsstaterna och tillsynsmyndigheterna ska på begäran förse kommissionen med all information som behövs för att verkställa bestämmelserna i denna förordning.

Kommissionen ska fastställa en rimlig tid inom vilken informationen ska lämnas, med hänsyn till hur komplex och brådskande den begärda informationen är.

2. Om den berörda medlemsstaten eller tillsynsmyndigheten inte lämnar den information som avses i punkt 1 inom den givna tidsfrist som fastställts i enlighet med punkt 1 får kommissionen begära all information som behövs för att verkställa bestämmelserna i denna förordning direkt från de berörda företagen.

När kommissionen skickar en begäran om information till ett företag, ska den samtidigt skicka en kopia av begäran till tillsynsmyndigheterna i den medlemsstat där företaget har sitt säte.

3. I sin begäran om information enligt punkt 1 ska kommissionen ange den rättsliga grunden för begäran, den tidsfrist inom vilken informationen ska lämnas, syftet med begäran samt de sanktioner som är tillämpliga enligt artikel 61.2 om felaktig, ofullständig eller vilseledande information lämnas. Kommissionen ska fastställa en rimlig tidsfrist med hänsyn till hur komplex och brådskande den begärda informationen är.

4. Ägarna till företagen eller deras företrädare eller, om det rör sig om juridiska personer, de personer som är bemyndigade att företräda dem enligt lag eller enligt deras bolagsordning, ska lämna den information som begärs. När jurister som är vederbörligen bemyndigade att agera tillhandahåller informationen på sina klienters vägnar, ska klienten bära det fulla ansvaret om informationen är felaktig, ofullständig eller vilseledande.
5. Om ett företag inte tillhandahåller den begärda informationen inom den tidsfrist som kommissionen fastställt, eller tillhandahåller ofullständig information, får kommissionen genom ett beslut kräva att informationen tillhandahålls. I detta beslut ska anges vilken information som krävs och en lämplig tidsfrist fastställas inom vilken den ska tillhandahållas. I beslutet ska anges de sanktioner, som det stadgas om i artikel 61.2. I beslutet ska även anges rätten att få beslutet prövat av Europeiska unionens domstol.

Kommissionen ska samtidigt skicka en kopia av sitt beslut till tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där den berörda personen har sin hemvist eller det berörda företaget sitt säte.

6. Den information som avses i punkterna 1 och 2 får endast användas för att verkställa bestämmelserna i denna förordning.

Kommissionen får inte röja information som omfattas av tystnadsplikt och som erhållits i enlighet med denna förordning.

Artikel 61

Sanktioner

1. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 ska medlemsstaterna fastställa regler om sanktioner vid överträdelse av bestämmelserna i denna förordning, de nätföreskrifter som antas enligt artikel 55 och de riktlinjer som antas enligt artikel 57, och vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att dessa bestämmelser genomförs. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionerliga och avskräckande.
2. Kommissionen får genom beslut ålägga företag böter upp till högst 1 % av företagets totala omsättning under det föregående verksamhetsåret, om företaget uppsåtligen eller av vårdslöshet har lämnat felaktig, ofullständig eller vilseledande information som svar på en begäran som gjorts enligt artikel 60.3 eller om företaget inte lämnar information inom den tidsfrist som fastställts genom ett beslut som antagits med stöd av artikel 60.5 första stycket. När kommissionen fastställer bötesbeloppets storlek ska den ta hänsyn till allvaret i underlåtelsen att uppfylla kraven i första stycket.
3. Sanktioner enligt punkt 1 och beslut som fattas med stöd av punkt 2 ska inte vara straffrättsliga.

Artikel 62

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av den kommitté som inrättas genom artikel 68 i [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2].

2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011¹⁹ tillämpas.

Artikel 63

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna [] 46.4 [] och 59.11 ska ges till kommissionen tills vidare från och med den [Publikationsbyrån: *för in dagen för ikraftträdandet*].
3. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna [] 46.4 [] och 59.11 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare datum som anges i beslutet. Det påverkar inte giltigheten av [delegerade] akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt, ska den samråda med **kommittén för gränsöverskridande el och** experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning av den 13 april 2016.

¹⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artiklarna [] 46.4 [] och 59.11 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 64

Upphävande

1. Förordning (EG) nr 714/2009 ska upphöra att gälla. Hänvisningar till den upphävda förordningen ska anses som hänvisningar till den här förordningen och läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga II.
- 1a. Varje genomförandeakt som antagits på grundval av förordning (EG) nr 714/2009 ska fortsätta att gälla även efter dagen för upphävandet av förordning (EG) nr 714/2009, fram till dess att den upphävs.**

Artikel 65

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 1 januari 2020.

Artiklarna 13 och 58a i denna förordning ska tillämpas med verkan från och med den dag då denna förordning träder i kraft.

Med avseende på genomförandet av artikel 13 ska artikel 14 i denna förordning tillämpas med verkan från och med den dag då denna förordning träder i kraft.

Med avseende på en översyn av denna förordning senast i slutet av 2030 ska kommissionen, när så är lämpligt, lägga fram ett förslag.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande